КПСС-эй ЦК-гай ОКТЯБРИИН ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮДЫЕ БЭЕЛҮҮЛЭЕ!

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

273 (11872) | 1968 оной ноябриин 21, четверг | Сэн 2 мүнгэн

...ИИТЫН МАЛДА— ...ЛБЭГ ҮБҺЭ ТЭЖЭЭЛ

...Республикын лугомелиоративна отрядууд болон ...бригадануудай, механизаторнуудай, луговодуудай, ...рузашадай республиканска зүблөөндэ хабаадагшадай

социалис уялганууд

...эй ЦК-гай ээлжээтэ Пленумэй шиидхэбэ...шад байхада бидэнэр, зүблөөндэ хабаадагшад, ...малда тэжээлэй хэр бэлэдхэгдэдэг байһые, тэрэ...дхэхэ хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэхэдээ, манай ...р хүдөө ажахын үйлэдбэриин амжалтатайгаар ...хүгжэжэ байһыень баяртайгаар тэмдэглэнэ...дэ түүхэтэ XXIII съездын, мүн КПСС-эй ЦК-...дахи Пленумүүдэй хүдөө ажахын асуудалаар ...шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн,. манай Комму...иин болон Советскэ правительствын хэжэ бай...ябуулга ехэ нүлөөтэй байгаа гээшэ.

...орontoёо хамта манайшье республикын хүдөө ...хүдэлмэрилэгшэд амжалтатайгаар хүдэлжэ га...шадаа бии байгаа арга боломжонуудаа һайнаар ...н түлөө тэмсэжэ, манай колхознигууд, совхо...хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд һүүлэй жэл...хүдөө ажахын ургамалнуудай, сабшалангай ур...лүүлхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэһэн ...эрэнэй ашаар һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада ...ерэ абалга 100 мянга шахуу тонноор ехэ бо...гү, али урда тээхи дүрбэн жэлтэй жэшэхэдэ ...ентээр дээшэлһэн байха юм.

...ондо бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгэ 1965 онойхи...процентээр ехэ болоо, тэрэ тоодо сабшалангай ...ин—55 процент, шэмэтэ тэжээл—26,4 про...элһэн.

...а малаа тэжээлээр хангахын түлөө тэмсэжэ, ..., Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй болон республи...аймагуудай колхоз болон совхозууд нилээд ...туйлаа. Тэжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногоо...уритай баян ургаса Бэшүүрэй аймагай «Рас...ухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский», Сэлэнгын ...Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд, Хүдэриин ...ма, энэ жэлдэ дэлгэрһэн социалис мурысөөн...лика доторoo эрхимлэжэ гараа.

...лан һайжаруулха талаар баян дүршэлтэй бо...хирэгэй совхозой луговод Ц. Н. Очиржапов, ...бэрэй «Заганский» колхозой—М. М. Макси...үүрэй «Рассвет» колхозой—А. Т. Афанасьев, ...аймагай «Сибиряк» колхозой—А. М. Демин, ...ОПХ-гай—Н. Г. Шелкунов болон бусад «Бу...АССР-эй мастер-луговод» гэһэн алдар нэрэдэ ...республика дотороо мэдээжэ болонхой.

...узын баян ургаса абаха талаар байгша ондо ...агай Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой ...сановай, Хяагтын «Родина» колхозой Г. Н. ...й, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхо... Козловой болон бусадай хүтэлбэрилдэг звено...гаржа гараа.

...-Шэбэрэй «Коммунизм» колхозой Н. А. Бель...шүүрэй XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ...овай, Улаан-Үдын аймагай «Авангард» кол... Ү. Дорофеевагай, Хяагтын аймагай «Родина» ...Н. И. Агафоновой болон бусадай хүтэлбэрилдэг ...гектарай 400—500 центнер, мүн дээшэшье ...хуряажа абаа.

...түрүү ажахынууд, бригаданууд, отрядууд болон ...бухы хүдэлмэрез саг соонь, һайн шанар...эжэ, баян ургаса абахын түлөө шэнэ түрүү ..., наукын туйлалтануудые хэрэглэдэг, агро...хэмжээнүүдые наринаар баримталдаг байха ...тараалангай продукци үйлэдбэрилхэ, ниитын ...ээл элбэгээр бэлэдхэхэ талаар эдэ түрүүшүү...һан амжалтанууд, тэдэнэй дүй дүршэл, шэн...жал, мэргэжэлынь республикын хүдөө ажахын ...хүдэлмэрилэгшэдтэ үльгэр жэшээ боложо үгэнэ. ...эр, республиканска зүблөөндэ хабаадагшад, ...хэндэ бии байгаа ехэ арга боломжонуудые хэ...шадабал, газараа эзэн ёһоор, үнэн сэдьхэлһээ ...бал, ямар ехэ ашаг үрэ абтаха байһыень ойл...

...олохон ажахынуудта газар тараалангай ...үшөөл доодо хэмжээндэ байна гэжэ бидэнэр ...ойлгонобди. Сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, ...ажахын ургамалнуудай, ногоонуудай үрэһэ ...һайжаруулха, үтэгжүүлгэ ба vһалуури хэрэг...лээр анхарал үшөөл хүсэд табигданагүй гээ...мелиоративна бригада болон отрядуудые эм... тэдэнии техникээр, механизаторнуудаар ...хэ талаар горитой дутагдалнууд ушарна. Ни... сабшалан эзэгүй байһаар, сабшалангай урга...үүлхэ талаар наукын туйлалтанууд, түрүү ...л оролдосотойгоор шудалагданагүй, үйлэдбэ...эдөөр бэелүүлэгдэнэгүй.

...утагдаһөө боложо, олохон колхоз болон совхо...эжээлэй ургамалнуудай, үбһэ ногооной ургаса ...на, адууһа малаа тэжээлээр хүсэд хангажа ша... тиигэжэ малай ашаг шэмэ саашадань дээшэ...ал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болс...тэ һаад ушаруулагдана гээшэ.

...бликын хонишодой зүблөөндэ хабаадагшадай ...ые хүндэтэйгөөр хүлеэн абажа, бидэнэр мал ..., тэрэнэй гол һалбари—хонин һүрэгтөө хүсэд ...тэжээл бэлэдхэхэ гэжэ бүгэдөөрөө оролдохо ...

..., правительствынгаа анхаралда, мүн респуб...онишодой зүблөөндэ хабаадагшадай хандалгада ...игон, нуга сабшалангаа үргэдхэхын, ургасы... дээшэлүүлхын, кукурузын, куузину болон ...бусад ургамалнуудай баян ургаса абахын ту...гэжэ ойрын жэлнүүдтэ адууһа малдаа һайн шанартай тэжээл хоёр дахин ехээр абадаг болохын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхыень Буряад оронной хүдөө ажахын бухы хүдэлмэрилэгшэдые бидэнэр уряалнабди.

Энэ ехэшье, бэрхэшээлтэйшье, хүсэдөөр бэелүүлжэ болохо хүндэтэй зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэг 1969 ондо маанадай туйлаһан амжалтануудһаа ехээр дулдыдаха байһаниинь элитэ. Ерэхэ жэлдэ тэжээл эрид ехээр бэлэдхэжэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын тула бидэнэр сабшалангай гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ һайн шанартай үбһэ, тэрэ тоодо уһалагдадаг газарай гектар бүриһөө адагынь 15 центнер үбһэ хуряахын түлөө тэмсэхэбди.

Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула колхоз, совхоз бүхэндэ саг үргэлжэ хүдэлхэ оньһожоруулагдамал лугомелиоративна бригада болон отрядуудые эмхидхэжэ, сабшалан, бэлшээрез үндэһөөрнь һайжаруулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхабди. Эдэ бригада болон отрядуудые кадрнуудаар хүсэлдүүлжэ, нуга сабшалан даалгажа, хэрэгтэй машинануудаар хангахабди. Лугомелиоративна станцинуудай, ажахынуудай бригада болон отрядуудай хүсөөр сабшалан дээрэ адагынь 600 мянган тонно наг шэбхэ, 20 мянган тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргажа, 27 мянган гектар сабшалангай ногоо шэнэдхэн һайжаруулха, 35 мянган гектар сабшалангай хурьһэ шанаржуулха хүдэлмэри ябуулагдаха.

16 мянган гектарһаа бага бэшэ сабшалан үндэһөөрнь һайжаруулжа, 2,7 мянган гектар хангаха уһалууриин системэнүүдые шэнэдхэн заһабарилха, 2,5 мянган гектар намаг хатааха, 42 мянган гектар хуурай бэлшээриие уһатай болгохо байнабди.

Ажахы бүхэндэ сабшалангаа шэбхээр үтэгжүүлхэ, тиихэдээ гектар бүридэ адагынь 40 тонно шэбхэ тараaха. Сабшалангые уһаар хангаха хэрэгэй шухала байһые хараада абажа, үбэлэй сагта тошо халяаха, саһа тогтоохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, газар уһалагшадые хүсэд хүрэхөөр һурган бэлдэхэ, уһалууриин юрын ба инженернэ түхеэрэлгэнүүдые, намаг хатааха системэнүүдые саг соонь заһабарилхабди.

Сабшалангаа саг соонь шулуу шохойһоо сэбэрлэжэ, уһалагдадаг бүхы газараа 2—3 дахин ундалуулжа, газараа намартаа ехээр уһалдаг боложо, уһалуурида лиманна арга, бүлүүр станцинууд хэрэглэгдэхэ.

Бүхы сабшалангаа зүбөөр, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэлгэдэ онсо анхаралаа табижа, хабартаа нуга сабшалангаа, илангаяа уһалагдадаг газараа, малда гэшхүүлхэгүйн түлөө оролдохобди. Сабшалангаа хорёолжо, 5 мянган гектарһаа бага бэшэ һайжаруулагдаһан бэлшээритэй боложо, аймаг бүхэндэ энэ талаар жэшээ харуулха 1—2 ажахытай болохо хэрэгтэй. Сабшалангай ногоо ямаршье гуримгүйгөөр сабшадагаа болижо, тэрэниие зүбөөр ээлжэлүүлхэ гурим тогтоохо. Уһалагдадаг сабшалангай ногооe хоёр удаа сабшаха арга үргэнөөр хэрэглэхэ. Бүхы ажахынуудта олон жэлэй ногооной үрэһэ абадаг болохо. Сабшалан, бэлшээри дээрэ ургадаг һайн шанартай ногооной үрэ суглуулдаг боложо, тэрэниие ургаса багатай газартаа таряжа захалха.

Сабшалангай ногоо гээлтэдэ оруулхагүйн, һайн шанартай үбһэ хуряажа абахын тула үбһэ хуряалгые залаата ургамалнуудай хоолосложо байха үедэ, бобово ногоонуудай сэсэглэжэ байха сагта, эгээн богони болзорто, сабшалга һүрилэлгэ хоёрой хоорондо ехэ забһар гаргангүйгөөр үнгэргэхые оролдохо.

Сабшалан һайжаруулха, үбһэ хуряаха техникые, илангаяа үбһэнэй гурил үйлэдбэрилдэг түхеэрэлгэнүүдые һайнаар ашаглаха. Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулхын түлөө оролдохобди.

Газар тараалангай культура дээшэлүүлһэн, тэжээлэй ургамалнуудай үрэһэ абаха, тэрэниие ургуулха агротехникые һайжаруулһанай, наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэдэг болоһоной, газараа һайса уһалһанай ашаар гектар бүриһөө адагынь 125 центнер кукурузын ногоон набша намаа, 150 центнер турнепс, 300 центнер куузику, 20 центнер зелёнко (республика дотороо дунда зэргээр тоолоходо) абаха.

Хүдөө ажахые саашадань бүри түргэнөөр хүгжөөхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй табиһан ехэшье, харюусалгатайшье зорилгонуудые бэелүүлхын тула хүдөө ажахын ургамалнуудай, үбһэ ногооной баян ургаса абаха агротехникые саг үргэлжэ шудалха, тэрэшэлэн мелиорациин техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, үйлэдбэриин экономико мэдэхэ, газарай хурьһэнэй уһанһаа, һалхинһаа муудадаг ябадалтай тэмсэхэ асуудалнуудые һайса мэдэдэг болохо хэрэгтэй гэжэ бидэнэр мэдэрнэбди. Тиимэһээ бидэнэр нэгэ хүндэл адляар һуралсаха, наукын туйлалтануудые ба түрүү дүй дүршэлые шудалха, тэрэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ анхарал ехээр табихабди.

Абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бидэнэр бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа элсүүлхэбди. Тэжээлэй ургамалнуудай бүхы тарилга дээрэһээ, манай республикын үргэн ехэ сабшалан дээрэһээ баян ургаса абахын түлөө, КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохыень республикынгаа хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой бүтээн гаргадаг продукци манай Эхэ орон дотор мэдээжэ болохоһоо гадна, хилын саана эльгээгдэжэ эхилһээр үниинэй. Һаяхан заводой коллектив 10 тоннын автокрануудые бүтээжэ гаргаба. Энэ кран урдынхида орходоо ехэ һайн, бүтээсэтэй юм. Зураг дээрэ: шэнэ автокран шалгалта гаража байна.

Д. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЕХЭШЬЕ, ТАРГАНШЬЕ МЯХАН

Агууехэ Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй гүйсэхээ байһан алдарта ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозойхид гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ.

Түсэбэй ёһоор хамта 4600 центнер мяха худалдаха аад, мүнөө 5100 центнерые Улаан-Үдын мяханай комбинадта оруулаад байна. Байгша онһоо эхилжэ тус ажахы гахай олоор үсхэбэрилэн шахажа, гүрэндөө тарган мяха ехээр худалдаха тусхай мэргэжэлтэй совхоз болохонь. Эндэхи фермэдэ поршоонхонуудые түлжүүлхэ, гахай олоор байлгажа шахаха цехүүдтэнь эхэнхи хүдэлмэри оньһожоруулагданхай. Жэшээнь, гахайнуудта тэжээлынь бүйлүүлха, хубаажа үгэхэ, байрынь сэбэрлэхэ хүдэлмэри оньһон машиныл хүсөөр хэгдэнэ.

Энээнэй ашаар байгша ондо оройдоол 4 хүн аяар гурба мянга үлүүтэй гахай шахажа тушаагаа.

И. ГРОМОВ.

Бэшүүрэй аймаг.

МАЛ ОЛООР ШАХАНА

Эдэ үдэрнүүдтэ Баргажанай колхоз, совхозуудай ажалшад, малшад КПСС-эй ЦК-гай тээсгэн октябрьда болоһшо Пленумэй материалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, саашадаа мяха, һү болон бусад продуктнуудые хайшан гэжэ һаа элбэг дэлбэгээр үйлэдбэрилхэб гэжэ тодорхой хэмжээнүүдые хараална.

Мүнөө аймагай олонхи ажахынууд үбэлэй сагта үхэр мал олоор шахан таргалуулха хэрэгтэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехэ анхарал хандуулна. Илангаяа Баргажанай, Аргатын, Гааргын совхозуудта энэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээнь, Аргатын совхоз эбэргэ бодо мал байлгажа шахаха гурбан ехэ типовой, дулаан хашаа бариад, тэндээ нэгэ доро 900 гаран үхэрнүүдые шахан таргалуулжа байна. Тэдэ малдаа бүри октябриин тэнгһээ хойшо һайхан үбһэ, зелёнко, талха тарянай зүйл тусхай рационоор эдюулжэ захалаа. Тиигэжэ үхэр бүхэниинь шэгнүүрэ сүүхын 800 граммаар нэмэдэг болоо.

Мүн Гааргын совхоздо даб дээрэ 500 гаран үхэр шахагдажа байна. Тус ажахы гүрэндэ мяха, һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь һара хахадаар урид дүүргэв.

Тэрэшэлэн Баргажанай совхоз 6100 центнерэй орондо бэлэдхэлэй пунктда 6200 шахуу центнер мяха оруулаа. Хамта 21 мянган центнер һү тушааха түсэбтэй аад, бүхыдөө 20,9 мянган центнер һү тушаагаад, жэлэйнгээ түсэб мэнэ дүүргүүтэй байнхай.

Илангаяа эбэртэ бодо малай, хонидойнгоо тоо толгойе түргэн олошоруулхын тула аймагай колхоз, совхозууд энэ жэлдэ гэшүүдэй, хүдэлмэришэд, алба хаагшадай үмсын ажахынуудһаа мал олоор худалдажа абаад гүрэндэ тушаана. Түсэбэй ёһоор үмсын ажахынуудһаа гүрэндэ 1000 толгой мал худалдагдаха аад, тэндэһээ бүхыдөө 4000 үлүүтэй толгой үхэр абтаад байна.

В. БУДАЕВ.

Хонин һүрэг— манай баялиг

ИИМЭЛ БАЙХА ЁҺОТОЙ

Түхэреэн сагаан Хэжэнгын гол соо Бадма-Цыбик Жигмитдоржиев тухай дуулаа, мэдээгүй хүн хомор ёһотой. Энэмнай жэлһээ жэл бүхэндэ хурьга олоор түлжүүлдэг, нооһо ехээр хайшалдаг ёһотойл түрүү, хүдэлмэришэ бэрхэ хонишон гэжэ гансашье Хэжэнгынгээ совхоздо бэшэ, бүхы аймаг соогоо үниинэй мэдээжэ болоһон хүн.

Бадма-Цыбик өөрынгөө нүхэр Гажадма Рабсаловнатай хоюулан 14 жэлдэ эхэ хонидые харана.

Байгша ондо нүхэр Жигмитдоржиевай отарынхид урда урдынхидаал адли үбэлжэлгэдөө эрхим һайнаар бэлдээд байна. Үнгэрэгшэ намартаа өөһэдынгөө даажа абаһан сабшалан дээрэһээ 1200 центнер һайн шанартай үбһэ хуряажа абаа. Мүн нилээд олон центнер зелёнко, һолоомо отарынгаа газаа зөөжэ, соможо абанхай.

Ехэ хүйтэн болохоһоо урид баһал өөһэдөө хонидойнгоо хашаа дулаалаа, һайнаар хүшаа, хана хаяаень шабаа.

— Юрэдөө үбэлэй хүйтэнһөө ехэ айхаар бэшэбди. Эхэ хонин бүхэнэй 2,5 центнер үбһэ, зелёнкотойбди. Мүнөө хонидоо һайса халуулжа, үдэрынь адуулнабди. Ерэхэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо хайшалха зорилготойбди. Хурьган бүхэниие эхэһээнь һалгаахадаа 23—24 килограмм татадаг болгохо хүсэлтэйбди,—гэжэ Б.-Ц. Жигмитдоржиев хөөрэнэ.

Эдэ хонишодой хэлэһэндээ хүрэхэ, зориһоноо дүүргэхэ байһандань этигэжэ ядахаар бэшэ.

С. МАНГАТАЕВ.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯСХАЛАН

Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунис Союзай 50 жэлэй ойтой, тэрэниие Октябриин Революциин орденоор шагнаһантай дашарамдуулан, ВЛКСМ-эй Центральна Комитедтэ халуун амаршалгануудые эльгээһэн партийна, совет, профсоюзай организацинуудта, министерствэнүүд болон албан зургаануудта, предприятинууд, эмхи зургаанууд, барилгануудай, колхоз, совхозууд, дээдэ һургуулинуудай коллективүүдтэ, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ, партиин болон комсомолой ветерануудта, эрдэм наукын, соёл культурын, литература ба искусствын ажал ябуулагшадта, комсомолой комитедүүдтэ, комсомолшууд ба залуушуулда ВЛКСМ-эй Центральна Комитет үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

Ороной бүхы нюгаг хизаарһаа эльгээгдэһэн телеграмманууд, бэшэгүүд, амаршалганууд соо Совет Эхэ оронойнгоо түлөө ехээр омогорхожо байһаниинь элирнэ. ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо ажалай бэлэгүүд, ойн баярай урда тээхи мүрысөөндэ туйлаһан амжалтанууд тухай мэдээсэхэтээ хамта, манай залуушуул комсомолой ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө КПСС-эй ЦК ба правительствада баясхалан хүргэнэ, мүн партиин болон арадай хэрэгтэ саашадааншье үнэн байхабди гэжэ найдуулна. Комсомолшууд ба залуушуул КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ үргэлжэлхэ.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитет халуун амаршалтынь түлөө баясхалан хүргөөд, бүхы комсомолшуудай, эдир хүбүүд, басагадай. Советскэ Союзай бүхы ажалшадай коммунис байгуулалтадаа асари ехэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень хүсэнэ.

ВЛКСМ-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ГРЕК ДЕМОКРАДУУДТАЙ ҺАНАЛАА НЭГЭДЭГШЭ СОВЕТСКЭ КОМИТЕДЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

Грек арад сэрэгэй-фашис бүлэгэй диктатурада эсэргүүсэн. бүри эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна гээд һүүлэй үеын үйлэ хэрэгүүд гэршэлнэ. Г. Папандреуе хүдөөлүүлхэ үдэр болоһон, диктатурада эсэргүү хүсэтэ ехэ жагсаалда хабаадагшадые түрмэдэ хааһан хэмжээнүүдшье, зониие һүрдөөн айлгаха зорилготой сүүдлэлгэшье, сүүдэй хэрзэгы шанга шиидхэбэринүүдшье грек патриодуудай дайшалхы зоригые хухалжа шадаагүй.

Ойрын үдэрнүүдтэ сүүдэй ээлжээтэ ябуулга Афинада боложо дүүрэбэ. Премьер Пападопулосые хорлохо хүсэлэнтэй байгаа гэжэ гэмнэгдэһэн А. Панагулис гэгшые саазалан алаха шиидхэбэри сүүд гаргаа.

Грек арадай эрхэ сүлөөгэй ба демократиин түлөө тэмсэлые үнэнхэһөө дэмжэдэг грек демокрадуудтай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитет, сэрэгэй фашис бүлэгэй дабгаһан хашалга мүрдэлгые эрид шууд буруушаажа, гэрэ шиидхэбэриинень болюулха, грек демокрадуудые мүрдэлгэ зогсоохо эрилтэ Грек демокрадуудтай һаналаа нэгэдэлгын советскэ комитет табина.

АМЕРИКЫН ОЛОНИИТЫН АЖАЛ ЯБУУЛАГШАДТАЙ УУЛЗАЛГА

Эб найрамдал хамгаалха зорилготой гэгээрэлэй таһагай директор Стюарт Мичемэй толгойлһон США-гай дайнда эсэргүү организацинуудай түлөөлэгшэдэй бүлэг Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитедэй уряалаар Советскэ Союзда ерэһэн байна. Вьетнамдахи дайн сэрэг болюулхын түлөө тэмсэгшэ национальна элсүүлгын комитедэй, ядерна политика зүбөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэлэй комитедэй, «Эхэнэрнүүд, эб найрамдалай түлөө тэмсэгты!» гэжэ организациин, «Эб найрамдал ба эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлэй уласхоорондын эхэнэрнүүдэй лигиин», «Хара шарайта американ зониие сүлөөлхын түлөө» хүдэлөөнэй, сэрэгэй албанһаа арсадаг залуушуулда туһалдаг «Эсэргүүсэгты!», «Эсэргүүсэлгэ» гэжэ организацинуудай. Вьетнамай дайнда эсэргүү хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг бусадшье организацинуудай түлөөлэгшэд энэ делегацида ороно. Түс бүлэгэй Москвада байха үеэр хоёр талые һонирхуулдаг асуудалнуудаар Эб найрамдал хамгаалгын Советскэ комитедтэ хөөрэлдөөнүүд болоо.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Г. А. Жуков ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө иигэжэ хэлэбэ:

США-гай эб найрамдалда дуратай организацинуудай түлөөлэгшэдтэй уулзалгын үедэ совет-американ харилсаанууд тухай, ядерна зэбсэг тараахагүйн түлөө договорой хүгжэлтэдэ нүлөөлхэ алхамууд, эб найрамдал дэмжэхэ ба арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхэ хэмжээнүүд, буу зэбсэг хуряаха асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ үедэ Вьетнамда эсэргүү американ аэрхэг түримхэй ябуулгые болюулхын түлөө тэмсэлэй, мүн Азиин, Африкын, Латиин Америкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын түлөө тэмсэлэй асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй асуудалнуудаар хоёр тала һанал бололоо меделсээ.

ВЦСПС-эй ПЛЕНУМ

Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй IV пленум Ажалай ордон соо ноябриин 19-дэ эхилээ. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин пленумые нээбэ.

«Хүдөө ажахын асуудалнуудаар партиин XXIII съездын, КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй гаргаһан шиидхэбэринүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай», «КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан профсоюзуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоровой элидхэлые пленум шагнажа зүбшэн хэлсээ.

ЧЕХОСЛОВАК АЙЛШАД МОСКВА ЕРЭБЭ

Совет-чехословак хани барисаанай бүлгэмэй, чехословак-совет хани барисаанай холбооной хоорондохи харилсаанай түсэбтэй зохилдуулан, ород хэлэнэй мэргэжэлтэдэй делегаци ЧССР-һээ ноябриин 19-дэ Москва ерэбэ.

Эдэ айлшад манай орондо арбан хоногто байха юм. Советскэ Союзда ород хэлэ заалгын онол аргатай тэдэнэр танилсаха.

Совет-чехословак хани барисаанай бүлгэмэй Центральна правлениин гэшүүд Шереметьевскэ аэродром дээрэ делегациие угтаа.

...ЭШЭЭ ХАРУУЛДАГ ҺААЛИШАН

...алейн һүнэй фермын ... А. К. Кушнарева жа...лаараа артель соогоо ... Улаан-Үдын аймагай ...нэрэмжэтэ колхозой гүс... тэрэнэй хүдэлмэрилхэдэ ...хойшо арбаад жэл үб...лдаа хаһалгатай, зон ...алгай энэ эхэнэр кол...соогоо хүндэтэй һаалиша... болонхой. Хэдэн жэлэй ...таһалгаряагүй ахалаг...лиишанаар ажаллаа. Кушнаревагай һургаһан залуу һаалишад өөрһөөнь дутуугүй ехэ һү һаадаг болонхой.

Үбэлжэлгын һарануудта үнеэн бүриһөө 1250 литр һү һаахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлһэн республикын түрүү һаалишадай жэшээгээр хүдэлөөл гэжэ колхозойнгоо бүхы һаалишадые уряалаад, Анна Кирилловна мүнөө ажалай эрхим үрэ дүн туйлана. Харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө октябрь соо 248 литр һү һаагаа. һү һаалиинаа дээшэлүүлжэ байхын тула энэ малшан үнеэдээ рационой ёһоор эдеэлүүлнэ, зоотехническэ гурим сахина.

— КПСС-эй ЦК-гай байгша оной октябриин Пленумэй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар баталан абаһан шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаараа ажаллахаһаа гадна, оронойнтоо малшадай түрүү дүй дүршэл үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ нэбтэрүүлэн хэрэглэхэ ёһотойбди,—гэжэ А. К. Кушнарева хөөрэнэ.

И. ЩЕГЛАЕВ.

КОМСОМОЛОЙ ХЭРЭГЫЕ УДАРИДАХА

Залуу үетэнөө хүмүүжүүлхэ хэрэгые партимнай холодоол анхаржа байдаг. Залуушуулай урда үргэн харгы: тэдэнэр бага наhанhаа hургуулиин шата дамжан, эрдэм бэлигтэй болоно. Мүнөө үедэ залуушуул лэ ажахын алишье hалбаринуудта ажалладаг, комсомол арюухан нэрэеэ солорхуулжа, алдаршуулжа ябадаг гээшэ. Тэдэшье комсомолшууд партиин туhалагшад, халааниинь шуу. Юуб гэхэдэ түрэл партиингаа табиhан зорилгые тэдэнэр бэелүүлэлсэжэ байдаг.

Нёдондо КПСС-эй Центральна Комитет комсомолые хүтэлбэрилхэ талаар Красноярай хизаарай партийна организациин ажал хэрэг хаража, тусхай тогтоол абаhан байгаа. Тиихэдээ мүнөөнэй эрхэ байдалда комсомолые партийна талаар яажа хүтэлбэрилхэ гол шэглэл заагдаhан байна. Энэ тогтоолые бэелүүлхэ хэмжээнүүд манай республикын партийна организацинуудта хараалагдажа байдаг. КПСС-эй Түнхэнэй райкомой бюро дээрэ комсомолые хүтэлбэрилхэ тухай асуудал хэлсэгдэжэ, тэрэнэй шиидхэбэринүүд партийна эхин организацинуудта үргэнөөр зүбшэгдөө. Тиигээд бюрогой тогтоолнуудые бэелүүлхэ талаар хэмжээн абтажа, hүүлэй үедэ бусад партийна организацинуудай тоосоонууд райкомой бюродо табигдана. Энээнэй ашаар партийна эхин организацинууд комсомолой организацинуудые hайнаар ударидадаг болоо. Мүн олонхи комсомолой комитедүүдэй тоосоон партийна комитедүүдтэ шагнагдажа, зохихо тогтоолнууд абтана.

Комсомолой ажалые коммунистнууд ударидадаг болонхой. Партиин райкомой зүгhөө хүдэлмэри ябуулагдажа, комсомолой организацинуудые бэхижүүлхын тулада 12 коммунист ВЛКСМ-эй комитедүүдэй секретарьнар болгон hунгагдаа. Аймаг дотор бүхы колхоз, совхозуудай ВЛКСМ-эй комитедүүдтэ ондоо ажалhаа hуллагдаhан секретарьнар хүдэлнэ.

Тиихэдэ залуушуулые идейно-политическэ талаарнь hайнаар хүмүүжүүлхын тулада комсомолой hуралсалда дүршэлтэй пропагандистнууд эльгээгдээ. Тусхайлбал, залуушуулай «Кругозор» гэдэг кружогто КПСС-эй райкомой гэшүүд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр С. Д. Бильгаев, С. Л. Полхонов, Туранай совхозой директор Л. Н. Шагдуров, парткомой секретарьнар Л. И. Трофимов, К. Шагланов болон бусад пропагандистаар хүдэлнэ. Хамта комсомолшуудай 32 кружогой 19-иень коммунистнууд хүтэлнэ.

Партийна үшөө нэгэ шухала асуудал гэбэл, комсомолшуудые hайнаар хүмүүжүүлжэ, коммунистнуудай зэргэдэ жагсаалга болоно. Һүүлшын жэлнүүдтэ комсомолой организацинууд жэшээтэ hайнаар хүдэлжэ шадаха, коммунистын үндэр нэрэ зэргые гутаахагүй комсомолшуудые партида зууршалдаг болонхой. 1968 ондо партида абтаhан бүхы хүнүүдэй хахадынь шахуу комсомолшууд байгаа hэн. Илангаяа Саянай совхоздо ехэ хүдэлмэри ябуулагдаба. Эндэхи парткомой секретарь нүхэр Д. Б. Шенхоров ВЛКСМ-эй комитедтэ саг үргэлжын туhаламжа хүргэнэ. Комсомолшуудай суглаа бэлэдхэлсэнэ, залуушуулай hайн hайхан үүсхэлые дэмжэнэ. Комсомолой организациин ажалаа зүбөөр эмхидхэhэнэйнь ашаар залуушуул ажалдаа жэшээ харуулжашье шададаг, сүлөөтэй сагаа хүхюун сэнгүүгээр үнгэргэнэ. Үнгэрэгшэ зун совхозой комсомолой комитет спартакиада үнгэргөө. Эндэ хүнэй анхарал татаха зугаа наадан дэлгэрhэн, hур харбаан, мори урилдаан болоhон. Залуу спортсменүүд велосипедээр —Жэмhэг-Аршаан, Жэмhэг-Тооро, Жэмhэг-Моон гэhэн маршрудаар hориhон байха юм.

Тиигэшье hаа, комсомолые ударидаха хэрэг аймагай бусад ажахынуудта эмхигүй. Илангаяа «Сибиряк», «Восточные Саяны», колхозуудтахи эмхинүүдтэ үсөөн комсомолшууд тоологдодог. Залуу үетэниие хүмүүжүүлжэ, комсомолой зэргэдэ оруулха хүдэлмэри хангалтагүй. Гадна дурсагдаhан ажахынуудта ВЛКСМ-эй комитедүүдэй секретарьнар хододоо hэлгэгдэжэ байгша. Энээнhээ боложо, залуу үетэнэй дунда биратай хүдэлмэри ябуулагданагүй гэхэдэ алдуу болохогүй.

И. МОДОРОВ.
КПСС-эй обкомой инструктор.

ОТДЕЛЕНИИЕ ЭРХИЛЭГШЭ—ЭХЭНЭР

Колхозой үйлсөөр тооhо татуулан, баруун тээhээ мотоциклтай хүн дүтэлжэ ябаба. Уданшьегүй ногоон үнгэтэй «Урал» мотоцикл унаhан эхэнэр хажуудамнай зогсошобо.

— Танилсагты, манай отделениие эрхилэгшэ Соли Дондоковна, —гэжэ намтай суг ябаhан колхозой парткомой секретарь хэлээд, «хайшаа ябабат» гээд тэрээндэ хандаба.

— Хүтэлэй Үбэр ошохомни. Тэндэ хониной байрын барилга дүүргэгдэхэ юм hэн,—гээд сэб байса харюусаба.

Эхэнэр хүтэлбэрилэгшэтэй уулзаhандаа баяралжа, тэрээнтэй суг ябахые хүсэбэб.

— Наашаа hуугты, - гээд люлькэ руугаа зааба.

Отделениие эрхилэгшэтэй уулзахынгаа урда тээ тэрээн тухай олон юумэ дуулаhан байгааб. Соли Дондоковна Цырендоржиева Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой 2-дохи отделениие эрхилэгшээр дүрбэн жэл хүдэлжэ ябана. Урдань, бүри Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ, хүдөө ажахын техникум дүүргэhэн, хожомынь зоотехнигээр хүдэлhэн намтартай. КПСС-эй гэшүүн болоhоор хорин дүрбэдэхи жэлээ угтаба.

Отделениие эрхилэгшын hанаагаа зобохо юумэн олон. Бүхы ажалаа саг соонь, hайнаар бүтээхэ хэрэгтэй. Энэ талаар Соли Дондоковна шадабаритай бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ байhанаа харуулаа.

Байгша ондо отделениин лугэводууд гектар бүриhөө арба гаран центнер үбhэ хуряажа абаа. Таряанай 11 мянга гаран центнер hолоомо гүүртэ, отарануудай газаа оруулагдаhан байна. Ниитын малда 5 мянга гаран тонно силос дарагдаhан.

Гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые, ороhо тарла худалдаха түсэбөө энэ отделениинхид үлүүлэн дүүргэнхэй. Мүн эдэ үдэрнүүдтэ отделениин hаалишад гүрэндэ hү худалдаха жэлэй түсэб дүүргэхээр оролдожо байна.

Отделениин овощ ургуулагшад урдынхидаал али амжалтатай. Тэдэнэр дүн хамта 6000 центнер овощ абажа, түсэбөө 900 центнерээр үлүүлhэн, хамтын жасада 115.600 түхэриг олзо оруулhан байха юм.

Урагшаа hанаатай, ажалай журам алдагшадта үнэн сэдьхэлhээ дурагүй, ажалша бэрхэ хүнүүдые али болохоор урмашуулдаг хадань, отделениин хүнүүд Соли Дондоковнае хүндэлжэ, дэмжэжэ ябадаг.

Удааншье болонгүй бидэнэр Хүтэлэй Үбэр хүрэжэ ерэбэбди. Эндэ дүрбэн отара хонид үбэлжэжэ байнхай. Нэгэ отарадань шэнэ хотон баригдажа дүүрэхэеэ байба.

Соли Дондоковна дархашуултаяа уулзажа, хүдэлмэриинь түргөөр дүүргэхын тула юунэй хэрэгтэй байhые мэдэжэ абана. Дархашуулаар эндэ хонишод, механизаторнууд ажаллажа байба. Жэшээнь, хонишон Даба Бадмаев, тракторист Бальжир Гомбоев, комбайнер Октябрь Тумутов гэгшэд мүнөө дүрбэдэхи хотоёо дүүргэжэ байна гэжэ мэдэгдэбэ.

Отаранuудай газаагуур ябажа харахада, нюдэ баясамаар, Хаа хаанагүй үбhэ, hолоомон хорёо дүүрэн зөөгдэжэ абтанхай, малайшье байранууд дулаалагданхай.

— Хони олоор үсхэбэрилдэг болохо, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ манай гол зорилго болонхой. Тиимэhээ хонидой байрэ, хонишодой үбэлжэхэ гэр саашадаа бүри олоор бүтээдэг болохобди,—гэжэ отделениие эрхилэгшэ мэдүүлбэ.

Хүдөө ажахын продуктнуудые улам ехээр, хямда сэнтэйгээр абадаг болохо зорилго КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум табиhан байна. Энэ тогтоолые яажа бодото дээрэнь бэелүүлхэ тухайгаа отделениие эрхилэгшэ олон юумэ бодомжолоод ябаhан хэбэртэй.

К. ГАБАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

МЭРГЭЖЭЭЛ ҺАА...

ПОЛИТИЧЕСКЭ ҺУРАЛСАЛ

Манай аймаг дотор политическэ hуралсалда олон хүн пропагандистаар хүдэлжэ байдаг. Гурбан шатын hуралсалда хамтадаа 83 хүн энэ тушаалда табигданхай. Тэдэнэй олонхинь дүй дүршэлтэй, мэргэжэhэн хүнүүд юм.

Жэшээнь, пропагандистаар Б. С. Бадмаев, П. П. Архипенко («Дружба» колхозhоо), И. И. Коновалов (Хёлгын совхозhоо), Л. Т. Абидуев (Охин-Булагай совхозhоо), С. И. Меньшиков («Рассвет» колхозhоо), В. М. Смирнов («Победа» колхозhоо) болон бусад пропагандистын ажалда арба гаран жэл соо хүдэлжэ ябана. Мүн нүгөө бүлэг пропагандистнаршье Е. З. Утенков, П. Т. Разницын, Д. Т. Дармаева, И. М. Юсупов, А. С. Кочетов, А. А. Комарова, Ф. С. Перелыгин, П. С. Афанасьев гэгшэд баhал эрдэм бэлэдхэл hайнтай, шадабаритай болоhон.

Эдэнэр албан хэрэгэйнгээ, ажалайнгаа хажуугаар партийна даалгабари дүүргэдэг — ниитын мэргэжэлтэй болоhон хүнүүд гэжэ тэмдэглэхэ ёhотойбди. Имагтал оролдосотой бэрхээр хүдэлhэнэй, ажалайнгаа hүүлээр hуниин зоргоор hуухаhанай, ном hудар уншаhанай, хөөрэхэ, яриха шадабаряа улам hайжаруулhанай ашаар эдэнэр хүндэтэй болоhон байна.

Һуралсалай жэлэй дүүрэhэн хойно hурадаг хүнүүдынь пропагандистаяа зууршалжа, hургуулидамнай ерэхэ жэлдэ дахин үлөөгыт гэhэн гуйлта хэдэг. энэнь ехэ хүндэ хайра гэжэ тоолохо хэрэгтэй. «Победа» колхозой партийна организациин марксизм-ленинизмын үндэhэн суртал шудалдаг hургуулиин пропагандист В. М. Смирновые дахин байлгыт гэhэн гуйлтатайгаар hурагшадынь партийна комитедтээ хандаhан байгаа. Энэ hургуули дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ hургуулиин хэшээл саг соогоо болодог байhан, мүнөөшье жэлдэ яhала hайнаар эхилээ.

11 жэл соо пропагандистаар хүдэлжэ ябахадань, элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байгаа, бараг ябатараа багтайшье болохо даа. Материалаа hайнаар мэдэхэhээ гадна, мүн тэрэнээ хүнүүдтэ дамжуулан хөөрэжэ, хэлэжэ шадаха хэрэгтэй. Ажалдань юун туhалнаб гэхэдэ, энэ хүн партийна организациин ажал хэрэг hайса мэдэдэг юм: партийна организациин секретаряар хүдэлhэн байгаа, бүхы коммунистнуудые бултыень таниха, мэдэхэ, мүн колхозой партийна комитедэй секретаряар хүдэлhэн юм. Тиимэhээ пропагандист болоходоо, хүнүүдэйнгээ эрдэм мэргэжэл, эрилтэ гэхэ мэтые дууhан мэдэхэ байба.

Пропагандистын хүдэлмэриин гол шухалань гэхэдэ, материалаа hайса мэдэхэ хэрэгтэй. Тиигээд тэрэнээ шадамараар хүндэ хэлэжэ шадаха, тэдэ хүнүүдэй эрилтэ мэдэхэ шухала. Тиихын тулада оролдосотойгоор хүдэлхэ хэрэгтэй гээд Владимир Матвеевич Смирнов хөөрөө hэн. Үнэхөөрөө аргагүй ехээр хүдэлдэг хүн одоол энэ. Марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые hайса шудаланхай, конспект табинхай. Занятиин түсэб табихадаа темээ дэлбэлэн хөөрэдэг, hурагшадта тодорхой асуудалнуудые табидаг гуримтай.

Һурагшадай марксистско-ленинскэ үзэл бодолтой болон хүмүүжэхэ хэрэгтэ занятинуудай ехэ удха шанартайнь элитэ. Темын удхые ухаандаа миин хадуужа абахаhаа гадна, хүнүүдтэ тэрэниие гүн гүнзэгыгөөр ойлгуулха гээшэ хэшээлэй гол шухала зорилго мүн. Тиимэhээ пропагандист В. М. Смирнов энэ гол үндэhэн зорилгоёо туйлажа шадана гээд онсолон тэмдэглэхэ ёhотойбди. Тиимэhээ энэ пропагандист hурадаг хүнүүдтээ тон нягта барисаатай байдаг, абаhан эрдэмээ бодото ажалда хэрэглэхэдэнь туhалдаг байна. Политическэ hуралсалай аша үрэ тэрэ дороо тобойгоод гаража ерэдэггүй гээшэ бээз. Һурадаг хүнүүд үзэл бодолойнгоо, эрдэм ухаанай талаар хэр ургаа гээшэб, «дэлхэйе хэр үргэнөөр харадаг болоо гээшэб» (М. И. Калинин), дааhан хэрэгтээ, ниитынгээ уялгада хэр харюусалгатайгаар хандадаг болооб гэжэ харахын тулада саг хэрэгтэй.

Пропагандист В. М. Смирнов — хэблэл олоор захижа уншадаг юм. Элдэб нэрэтэй олон тоото газетэ, журналнуудые почтальон үдэр бүри гэртэнь абаашадаг. Тэдэнэй дунда: «Новое время», «Политическое самообразование», «Партийная жизнь» журналнууд, «Правда», «Красная звезда», «Бичурский хлебороб» болон бусад газетэнүүд бии. Уншаншьегүй аргагүй. Пропагандистда, улас түрын асуудалаар лекци уншадаг лектортэ, социалис хуули сахиха комиссиин гэшүүн хүндэ эдэ бүгэдэн булта хэрэгтэй ха юм. Тиигээдшье түүхын урогто шэнэ hонин юумэ hурагшадтаа хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй болодог.

— Харуулан ойлгуулха зүйлгүйгөөр, техническэ хэрэгсэлнүүдгүйгөөр пропагандист хүдэлхэ аргагүй гэжэ hананхайб, — гээд «Рассвет» колхозой марксизм-ленинизмын хоёрдохи жэлэй hургуулиин пропагандист С. И. Меньшиков хэлэдэг. Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдгүйгөөр энэ пропагандист нэгэшье заняти үнгэргэдэггүй юм. Эрдэм дэлгэрүүлхэ хэрэгтэнь техническэ хэрэгсэлнүүд тон шухала зэбсэгынь болонхой. Сергей Иванович хэшээл бүхэндөө тон наринаар бэлдэдэг.

Олон номтой ехэ библиотекэтэй байhан туладаа нүхэр Меньшиков гэртээ hуужа, хэшээлдээ бэлдэдэг юм. Ном болон бусад хэрэгсэлнүүдые бэдэрэн библиотекэнүүдээр ябажа сагаа хонжоодоггүй. Дэлхэйн ба совет литературын олон ном. Маркс, Энгельс, Ленинэй номууд, толинууд, парти, правительствын элитэ ажал ябуулагшадай шэлэмэл суглуулбаринууд, методическа литература, политическэ журналнууд, элдэб тэмдэглэлнүүдтэй, газетэнүүдэй статьянуудтай хабтаhанууд энэ пропагандистын библиотекэдэ бии.

Энэ литератураяа хэрэглэн бэлдээд, техническэ хэрэгсэлнүүд — фильмоскоп, проигрыватель, кино, альбом, уран зурагуудай буулгабари болон бусадые хэрэглэлсэн, хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө пропагандист хүнүүдтээ юумэ ойлгуулжа шададаг юм. Сергей Ивановичай үгэ хэлэхые шагнаа хадаа лектор, пропагандист бүхэн атаархаха байха. Яагаад иигэжэ hуранамта гэжэ асуухада, мэргэжэхэл хэрэгтэй гэжэ Сергей Иванович хуряангыгаар харюусадаг.

Пропагандистын хүдэлмэриин түрүүшын алхамууд, «шадаха гээшэ гүб?» гэжэ өөрынгөө хүсэндэ hэжэглэhэн асуудал — эдэ бүгэдэн хуу үнгэрэнхэй. «Дружба» колхозой марксизм-ленинизмын хоёрдохи жэлэй hургуулиин пропагандист Пётр Петрович Архипенко мүн лэ дүршэлтэй пропагандистнуудай нэгэн.

Партийна hуралсалай түхэл маяг хубилдаг байгаа. Зүгөөр коммунист бүхэниие, hурадаг хүн бүхэниие үзэл бодолой талаар хүмүүжүүлхэ гээшэ hуралсалай гол зорилго байдаг hэн. Пётр Петрович энээн тухайда хэзээшье мартадаггүй.

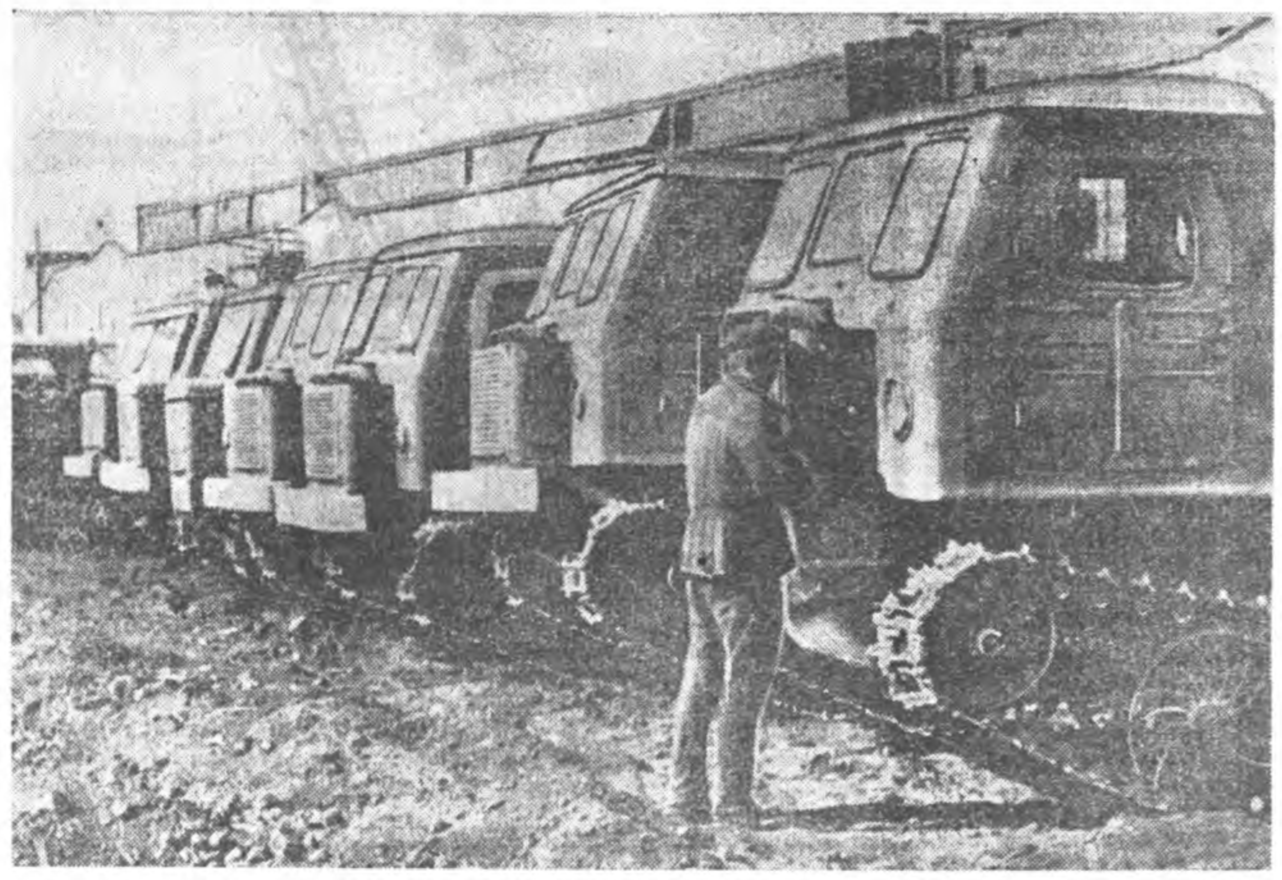
Энэ хүнэй занятида байhан хүн бүхэн сэдьхэл ханагни гаража ошодог гээшэ. Тон ойлгосотойгоор, үнэншэмөөр хэлэхэдээ, жэшээ баримтануудые харуулалсан, материалаа улам этигэмээр б

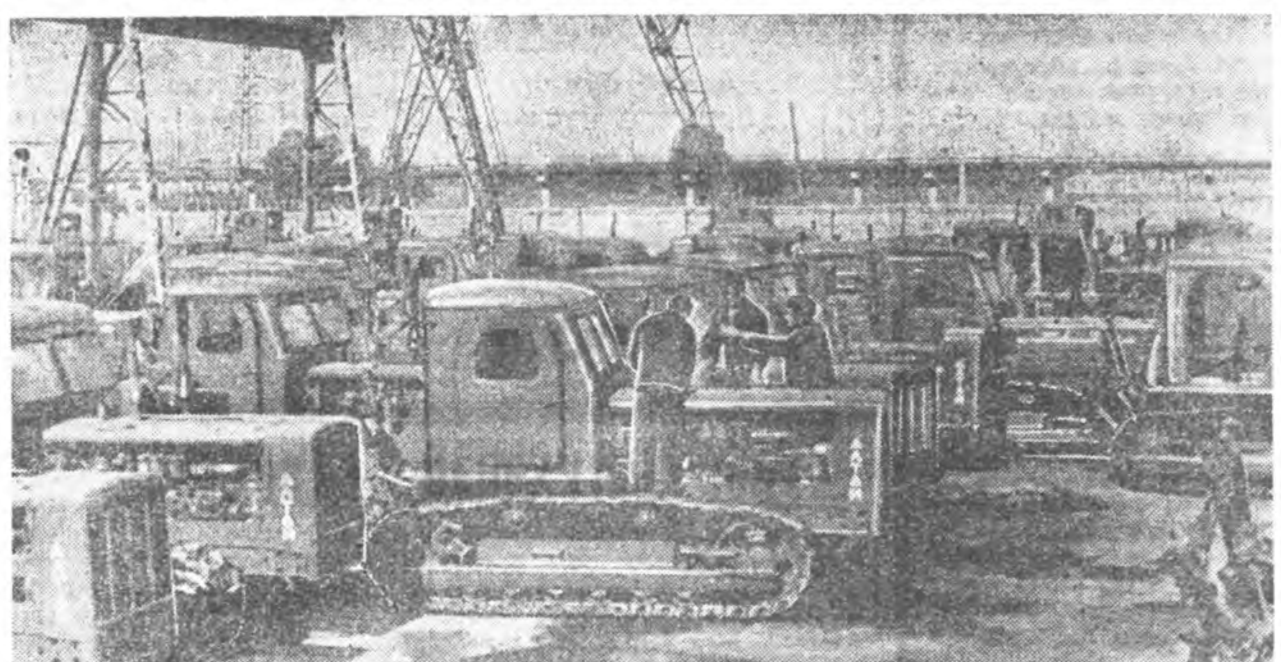
Хамсыгаа шуужа үгэ була
ороhон хүншье энэ оратор
hые зүбшөөхэ баатай болод
Үгэ буляалдаатай, hониг
хөөрэлдөөн дэлгэрдэг,
улам дэлгэрүүлхэ гэжэ ор
юм. Имэ хөөрэлдөөнэй үед
пагандист бүришье арсалд
гамаар, hони hонин асууд
дые табяад абадаг. Иигэж
хүнүүдые эдэбхитэй хөөрэ
хабаадуулдаг оншо аргата
шээл бүхэнэйнь hонирхол
дагай үшөө нэгэ hабагша
гэхэдэ, энэ пропагандист
хүн бүхэнөө hайса мэдэдэг
hонирходогыень, ажал хэр
хуу мэдэжэ байдаг. Гэрт
шээлдээ бэлдэжэ байхада
асуудалнуудые тоб байса
үзэдэг юм. Эдэ бүгэдэнэй
амжалта туйладаг байна.
хөөрэлдөөн бүхэниинь hура
шэнэ шэнэ юумэ ойлгуулд
hэн темээ дабтахаhаа гадн
тэрэнээ гүнзэгырүүлэн
хэрэгтэнь туhатай юм. Ии
нирхолтой, ехэ юумэ ойлго
даг дээрэhээ хүнүүд зан
дуратайгаар ерэдэг, конспек
дэг, хөөрэлдөөндэ элдэбхи
хабаададаг гуримтай.

Хэшээл бүхэнэй hүүлдэ
hургуулиин бэрхэ бэрхэ hура
ээлжэлээд, ороной дотоодын
даадын байдалаар недели со
лоhон hонинуудые хөөрэжэ
Имэ недели бүриин инфо
эндэ гуримшаhан байна. Х
боложо байхада, элдэб асу
нуудай гараад, информаци
тулгардаа hаа, пропаганд
hалдаг юм.

Имэ бэрхэ, дүршэлтэй
гандистнар манай аймагта
ааб даа. Хүн бүхэн өөрын
аргатай, өөрын оншотой
шээл үнгэргэдэг бээз. Зүгөө
зорилгонь нэгэн — маркс
нинизмын үзэл суртал эм
тайгаар дэлгэрүүлхэ. Эн
туйлахын тулада «мэргэ
мэргэжэхэл хэрэгтэй» гэжэ
гандист С. И. Меньшиков
hэн үгэ дабтаха дуран хүн

А. УНАГА
КПСС-эй Бэшүүрэй райком
политическэ гэгээрэ
кабинедые да

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНТО ЗАВОДТО...

Студентнүүд институдуудта шудалhан эрдэм бэлигээ гүнзэгырүүлхээ завод, фабрикада ошожо, практика гарадаг, тэндэхи ажабайдалтай hайн танилсадаг.

Буряадай хүдөө ажахын институдай механизациин факультедэй бүлэг студентнэр Рубцовск городой Ленинэй ордэнто Алтайн тракторна заводто практика гарахаар ошоо бэлэйбди. Бидэнэр энэ завод тухай дуулаhан, hайн мэдэхэ байгаабди. Тус заводто бүтээгдэhэн хүсэ ехэтэй тракторнуудаар газараа хахалжа, таряагаа ургуулнабди. Мүн лэ ойдо отологдоhон модоёо таллуулан шэрэжэ, Эхэ оронойнгоо шэнэ барилгануудта эльгээнэбди. Энэ ехэ заводто ошожо практика гараха болоhондоо бидэнэр урмашан баясажа, ажалайнь түрүү дүй дүршэл халан абахаар шиидээ бэлэйбди.

Ленинэй орденто Алтайн тракторна заводой хүдэлмэришэд бидэниие хани халуунаар угтажа, үргэн hаруул цехүүд соогуураа дахуулан, трактор бүтээхэ ажалтай hайн танилсуулба. Заводой цехүүд соо арис сэбэр. Үргэн hаруул сонхонуудаар наранай гэрэл элбэгээр адхарна. Ажал хэрэгтээ дурлаhан, мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд эндэ ажаллана гэжэ абаhаар лэ ойлгохоор hэн.

Трактор бүтээдэг энэ гигант—заводой цехүүд соохи ажал сүм оньhожоруулагданхай. Һайшааха hонирхохо юумэн эндэ тон олон. Тракторнууд конвейер дээрэ суглуулагдан бүтээгдэнэ. Тиигэжэ энэ заводой коллектив жэл бүри аяар 25 мянган элдэб олон маркын шэнэ тракторнуудые гаргажа, оронойнгоо ажахынуудта, мүн лэ дэлхэйн 37 гүрэндэ эльгээнэ, жэлэй ошохо бүри олон гүрэнүүдhээ захил абана.

Алтайн тракторна завод үшөөл залуу предприяти гэхэдэ алдуу болохогүй. 1941 ондо түрүүшын цехүүдэй hуури табигдажа захалhан. Хүшэр хүндэ дайн байлдаанай жэлнүүд соогуур заводой цехүүд баригдаа, 1942 ондо түрүүшын трактор бүтээгдээ. 1944 ондо мянгадахи трактор заводой конвейерhээ гаргагдаа hэн. Үдэр хоногой ошохо тума заводой хүсэн ургажа, шэнэ маркын хүсэ
тракторнууд эндэ бүтээгдэдэг

1958-хи он хэзээдэшье мар
хагүй. Отологдоhон модо тал
шэрэхэ аргатай ТДТ-70 маркын
тор эгээл мүнөө жэлдэ шэн
тээгдэжэ, Брюссель городто
дэhэн уласхоорондын выставк
бигдаба. «Гран-при» гэhэн
шан абаа, олоной hайшаалда

Алтайн заводой коллектив
торнуудые hайн шанартайгаар
хын тула ехэ оролдолго гарга
хы шадал бэлигээ зорюулна.
түрүү ажалаараа онсо шалгар
дэн удаа дамжуулгын Улаан
hан юм. 1966 он заводой колл
тэ тон ехэ баяр баясхалан
hэн. Хүсэ ехэтэй тракторнууд
шанартайгаар бүтээн гаргажа
найнгаа түлөө Ленинэй орд
шагнагдаа бэлэй.

— Гүрэн түрымнай үгэhэн
ехэ хайра шагнал бидэндэ ёhо
ли үгөө юм, — гэжэ хүдэл
омотоор хэлэнэ.

Түрүүшын лэ үдэрhөө бидэ
карна станогуудай, түмэр, була
луулдаг мартен пеэшэнүүдэй
лэ заводой хүдэлмэришэдтэй
ажаллажа захалаабди. Намтай
ралаг В. Иванов, Ц. Жаманов
трактор хабсаралгын цехтэ
жа, трактор суглуулха хүдэл
hайн танилсаба. Харин Очир
ев, Федор Баторов, Михаил Ба
Виктор Дарханов гэгшэд шэр
лад хайлуулдаг цех соо аж
ган түмэр хайлуулха ажалай
нюусануудые тайлбарилаа.

Хүдөө ажахынгаа институт
гээд, колхоз, совхозуудта ошо
дэлхэдэмнай, хүдэлмэришэ
хэлэжэ, ойлгуулжа үгэhэн
ажалай дүй дүршэл сохом лэ
тай байха гэжэ hанагдана.

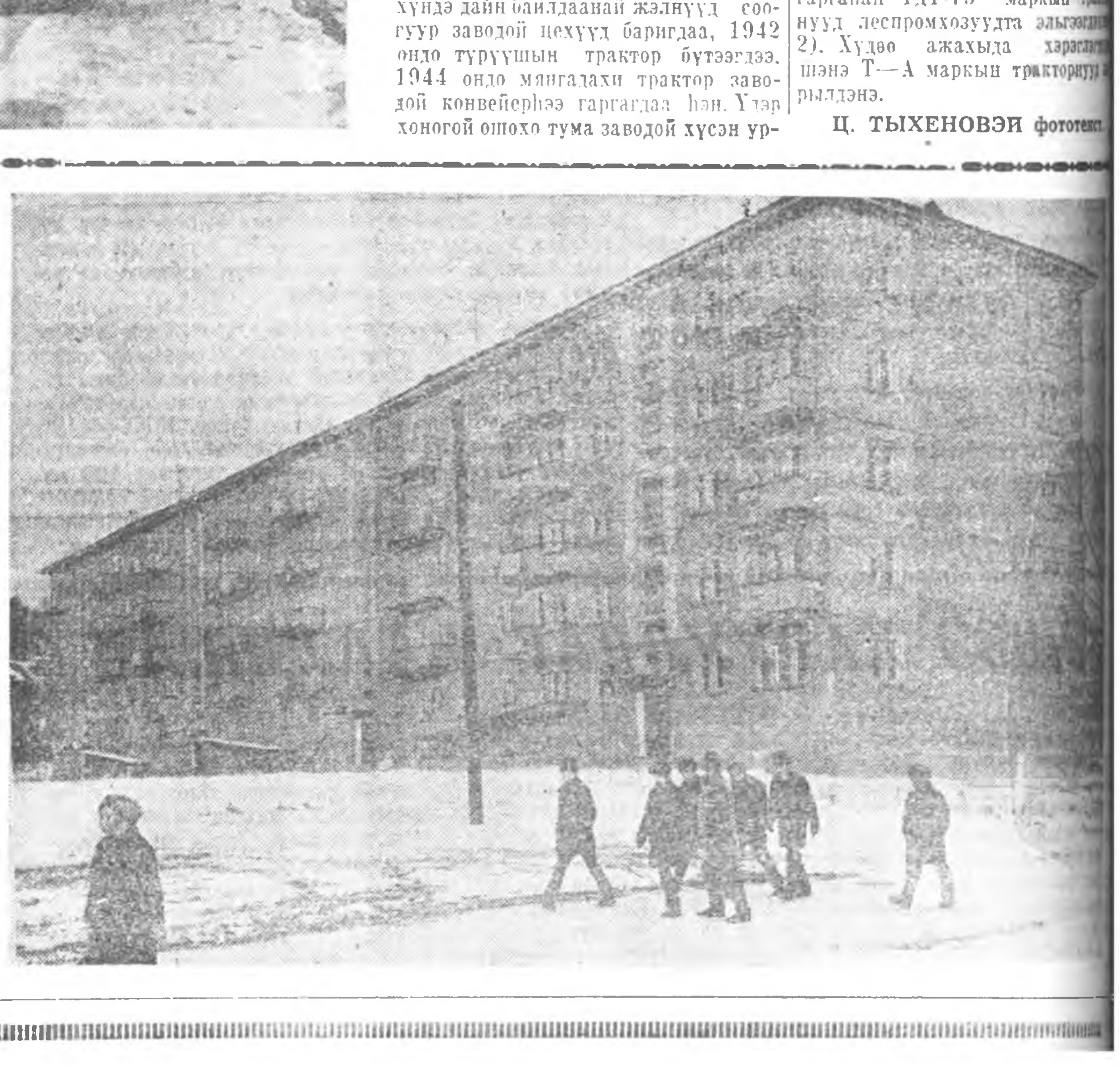
Зураг дээрэ: 1) Ленинэй орд
Алтайн тракторна заводой б
гаргаhан ТДТ-75 маркын трак
нууд леспромхозуудта эльгээг
2). Хүдөө ажахыда хэрэглэг
шэнэ Т—А маркын тракторну
рылдэнэ.

Ц. ТЫХЕНОВЭЙ фототекст.

Улаан-Үдэ хотомнай үдэр ерэхэ бүри ондоо боложо, гудамжануудта бодоhон шэнэ гэрнүүдэй сонхонуудта галнууд яларна. Октябриин революциин урда тээ бүтүү бүглүү тосхон, хасагуудай муухан станци, архишад, хаарташадай үүр байhан Үдын урда бэе мүнөө танигдахаа болитороо хубилаа. Карл Марксын нэрэмжэтэ бульвар, Солнечная үйлсэ гэхэ мэтэ шэнэ гудамжанууд эндэ бии боложо, шэнэ гэрнүүдэй жэрылдэхэ холоhоо харагдана.

Мүнөө үедэ Улаан-Үдын Советскэ районшье барилгын ехэ газар болонхой. Куйбышевай нэрэмжэтэ гудамжаар олон барилга бодхоогдохоор хараалагдаба.

Профсоюзная гудамжада табан дабхар шэнэ гэр бодожо, hаяын үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгтэхэнь. Зураг дээрэ: Профсоюзная гудамжада бодоhон шэнэ гэр. Л. ХАНДУРОВАЙ фото.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮЛЭЭР

„ГАР УРАЛГА... ТЭРЭНЭЙ ХУБИ ЗАЯАН“

«Манай буряад арад хэр үгhээ уралан дархалалга хэдэг ажалтай байhан. Харин мүнөө болоходо энэ уралал тоологдохоёо болёо»... гэжэ манай газетэдэ, дээрэ дурсагдаhан гаршагтайгаар толилогдоhон статья соо хэлэгдэhэн юм.

«Статьягай автор зүб лэ асуудал саг соонь табиба. РСФСР-эй Уран зурагуудай фондын Буряадай отделени hүүлэй үедэ уран гартанай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа эхилэнхэй. Мүнөө республикын арбаад уран дархашуулай хэhэн хүдэлмэри абтанхай. Эдэ хүдэлмэри бүтээлнүүд hаяар болохо Алас-Дурна зүгэй зонын уран гартанай выставкэдэ табигдахаар хараалагдана. 1967 онhоо хойшо арадай уран гартан Сосор Санжиевай хүтэлбэри доро hиилүүршэдэй hургуули республика дотор эмхидхэгдэhэн байна. Уран дархашуулай дунда эмхидхэгдэжэ байгаа хэмжээ ябуулганууд саашадаа улам далижажа, тэдэнэй дундаhаа бэлигтэй уран дархашуулай олоорoo шалгаран гаралгада туhатай болохонь дамжаггүй гэжэ РСФСР-эй Уран зурагуудай фондын Буряадай отделениин директор нүхэр Дабаин манай редакцида мэдээсэбэ.

спубликын арадай
халтын комитедтэ

...ҮДӨӨГЭЙ ...РИЛГА ...АЙЖА-...УУЛХА

«Межколхозстрой» гэжэ барилгын томохон эмхиин хоёр жэлэй саада тээ бии болоходо, «манда клуб, hургуули, үйлэдбэриин элдэб барилгануудые бодхохо шадалтай предприяти одоол бии болоболтой» гэжэ республикымнай колхознигууд найдаhан байха.

Теэд барилгын эдэ эмхинүүдэй хүдэлмэриинь даб дээрэхи дүн абаад харахада, хүдөөгэй ажалшадай найдал үшөөл хүсэд харюулагдаагүй байhаар.

Буряадай «Межколхозстройн» аймагуудтахи эмхинүүд үнгэрөөшэ хоёр жэлэй туршада барилгашадай өөhэдынь саг үргэлжын кадрнуудтай болоогүй, хүдэлмэреэ гол түлэб эндэ, тэндэhээ ерэhэн барилгашадай хүсөөр бүтээнэ.

Өөhэдынгөө барилгын эмхидэ колхозуудшье зохихо туhаламжа үзүүлнэгүй. «Бурмежколхозстройн» соведэй хүдэлмэридэ эдэбхи багатайгаар хабаадана, кассадань гэшүүнэй түлбэри оруулаад, барилгыемнай түргөөр бодхогты гэhэн эрилтэ табихаhaa ондоо тодорхой хүдэлмэри ябуулнагүй.

Гансашье аймагуудта бэшэ, мүн «Межколхозстройн» республиканска Соведэй заседанинууд хаа-яа зарлагдана, мүнгэн hангай, ажахын шухала асуудалнууд зүбшэгдэн шиидхэгдэнэгүй. Эмхинүүдэйнь шалгалтын комиссинууд огто хүдэлнэгүй. «Бурмежколхозстройн» нэгэдэлэй шалгалтын комисси (түрүүлэгшэнь нүхэр Буянов) үнгэрhэн хоёр жэлэй туршада нэгэшье шалгалта хээгүй.

Гэхэтэй хамта нэгэдэлэй аймагуудтахи эмхинүүд барилгын үнэ сэнгые тогтоогдомол хэмhээ дээгүүр гаргаад, барилга хэhэнэйнгээ түлөө үлүүсэ мүнгэ зөөри колхозуудhaa абаhан ушар үзэгдэнэ. Тиин Захааминай аймагай колхозуудhaa 6495, Прибайкалиин—6161, Улаан-Үдын—5609, Сэлэнгын—3236 түхэриг «Межколхозстройн» нютагай эмхинүүд үлүү абаhан байба. Зарим газарта ниитын мүнгэ зөөриие барилгын эмхинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй үбэршэлhэншье ушар бии. Жэшээлхэдэ, Баргажанай барилгын эмхиин мастернууд Аршанов, Зарубин гэгшэд хэhэн хүдэлмэриингөө хэмжээе дээгүүр табижа, мянганhaa дээшэ түхэриг мүнтэ эдижэрхёо. Мүн энэ эмхидэ мүнгэ түлэhэн документнүүдтэнь ондоо хүнэй гар табяад, горитой мүнгэ үбэршэлhэн ушар элирүүлэгдээ.

Бэшүүрэй барилгын эмхиин (МСО-гой) түрүүлэгшэ нүхэр Варфоломеев бухгалтерай, товароведэй, инженерэй ба мастернуудай салин хүлhые тогтоогдомол хэмжээнhээ дээгүүр табижа, hapa бүри 130 түхэриг үлүү гаргашалдаг байба.

Зэдын МСО-гой түрүүлэгшэ нүхэр Попов ахалагша бухгалтерайнгаа зүбшөөгөөгүйшье hаань, саг зуура хүдэлhэн барилгашадта 5 мянга гаран түхэриг зээлеэр үгэжэрхёод, уритэй болошодой иишэ тиишээ ябашахадань, дэмы тала руу ниитын зөөри hалаhан байна.

Түнхэнэй колхозууд хоорондын барилгын эмхи мүнгэн hангай хүндэ байдалда оронхой. Тус эмхиин агсан хүтэлбэрилэгшэдэй гэмээр хуули бусын хэлсээнүүд (договор) баталагдажа, 38 мянган түхэриг үлүү ехээр гаргашалагдаhан. Тэрэнэй ахалагша бухгалтер байhан Панешин 1968 ондо хоёр дахин амаралтын мүнгэ абажа эдиhэн байна.

Мүнгэн hангай журам Сэлэнгын, Улаан-Үдын, колхоз хоорондын барилгын эмхинүүдтэ мүн иимэрхүүгээр хазагайруулагдажа, горитой мүнгэнэй үбэршэлэгдэhэн, уригдэhые арадай хинагшад элирүүлээ.

Эдэ үбэршэлгэ, урилтэнүүд тушаа арадай хиналтын комитедүүдэй заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, гэмтэ нюурнуудта зэмэ тохогдоhон, дутагдалнуудые усадхаха тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаhан байна. Тиигэбэшье «Бурмежколхозстройн» хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө нютагай эмхинүүдэйнгээ хүдэлмэри hулаар хинан шалгадаг, тодорхой туhаламжа багаар үзүүлдэг байhыень зайсуулхын тула, республикын арадай хиналтын комитет хүдөөдэ барилга хэхэ колхозууд хоорондын эмхиин хүтэлбэрилэгшэдые урижа хөөрэлдөө.

Өөhэдынгөө мэдэлэй эмхинүүдтэ кадрнуудые зүбөөр шэлэн томилхо хүдэлмэри hулаар ябуулhанайнгаа, мүнгэн hангай журам сахилгын талаар эрилтэ багатай байhанайнгаа түлөө, элирүүлэгдэhэн урилтэ, үбэршэлгэнүүд тушаа зохихо тобшолол хээгүй, эрид хэмжээ абаагүй байhанайнгаа түлөө республикын «Межколхозстройн» нэгэдэлэй түрүүлэгшэ П. С. Березкин, ахалагша инженер В. Р. Соктоев, ахалагша бухгалтер Н. А. Балых гэгшэд арадай хиналтын комитедэй шиидхэбэреэр шанга зэмэдэ хүртөө. Гүрэнэй журам бэхижүүлхэ, эд зөөри ба мүнгэнэй бүрин байлга хангаха, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, урилтэ хоролтодо ороhон мүнгэ зөөри ба хэрэгсэлнүүдые зэмэтэй нюурнуудтань түлүүлхын тула эрид хэмжээ түргөөр абахыень тэдэнэртэ комитет дурадхаба.

Хүдөөдэхи барилгын хүдэлмэриин шанарые, мүнгэ зөөриин хэр зүбөөр ашаглагдадагые Хүдөө ажахын министерство, аймагуудай хүдөө ажахын үйлэдбэриин управленинүүд нягтаар хинажа, шалгажа байхаар уялгалагдаба.

Ревизионно хүдэлмэреэ эрид hайжаруулха эрилтэ «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Буяновта хиналтын комитет табяа.

Колхозууд хоорондын барилгын эмхинүүдтэхи арадай хиналтын бүлэгэй хүдэлмэри hайжаруулхыень аймагуудай арадай хиналтын комитедүүдтэ дурадхагдаа.

А. СТРЕКАЛОВСКИИ,
Буряадай АССР-эй Арадай хиналтын комитедэй инспектор.

...РЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

...ҮРЭНЭЙ ...АНГАЙ ...АУРЕАТ

МОСКВА. Нара шэнжэлхэ шэнэ онол аргануудые олоhон радиофизик В. В. Виткевичэй нэрэ олондо мэдээжэ болонхой.

Олон жэлэй туршада оролдосотой hайнаар хүдэлжэ, эрдэм наукада хубитаяа ехээр оруулhан физико-математикын эрдэмэй доктор В. В. Виткевичтэ Гүрэнэй шан hаяхан олгогдобо. **ЗУРАГ ДЭЭРЭ:** В. В. Виткевич (зүүн гарhaa), тэрэнэй шабинар инженерүүд В. В. Иванова, И. А. Алексеев.

ТАСС-ай фото.

...ск городто шэнэ барилганууд олоор бодхоогдоно. Тогтоог...айн эрьедэ дүтүүр шэнэ гэрнүүд бодожо эхилэнхэй. Жэл...дэхи барилгашад 90—100 мянган дүрбэлжэн метр тал...алгада үгэдэг юм. Зураг дээрэ: Братскын шэнэ барилга

АПН-эй фото.

Хэблэл тараалгын органуудай 50 жэлэй ой

СЭГНЭШЭГҮЙ ЕХЭ ҮҮРГЭТЭЙ

Ямаршье хото городой үйлсэ гудамжаар ябахадаа, газетэ, журнал худалдажа байhан киоскнуудые харахат. Энэмнай хэблэл тарааха органуудай эгээл багахан пункт, худалдаа наймаанай киоскнууд болоно ха юм. Хүн зоной дунда хэблэл олоор тарааха хэрэгтэ «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэдэй гаргаhан оролдолго сэгнэшэгүй ехэ гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй.

Тэбхэр 50 жэлэй саада тээ, 1918 оной ноябриин 21-дэ хэлхээ холбооной органуудаар дамжуулан хэблэл тараалгые эмхидхэхэ тухай Декредтэ В. И. Ленин гараа табяа бэлэй. Совет Россиин хүдэлмэришэн, таряашадай дунда коммунис үзэл суртал нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ хэблэл тараагшадай хэды ехэ үүргэтэй байhан тухай Декрет соо онсо тэмдэглэгдээ hэн. Тиигэжэ Арадай Комиссарнуудай Совет 1918 оной декабриин 1-hээ почтово-телеграфна ведомствэнүүдэй эмхи зургаануудта газетэ, журнал, брошюра болон номуудые худалдаха тухай тогтоол гаргаhан. Мүн лэ 1919 оной январиин 1-hээ эхилжэ залуу Совет республикын почтово-телеграфна бүхы зургаануудай дэргэдэ совет хэблэлэй экспедицинүүд эмхидхэгдээ.

Граждан дайнай шэрүүн жэлнүүдтэ хүн зоной дунда хэблэл тараалгын тон муугаар ябадаг байhаниинь мэдээжэ aаб даа. Юуб гэхэдэ почтово-телеграфна ведомствэнүүдэй олохон зургаанууд hандарhан, саг соогоо хэблэл тараалгые ябуулжа шадахагүй байгаа. Түрүүшын үедэ газетэ, журналнуудые тараалга нэгэл талаар, захилаар үнгэрдэг hэн.

Арбан хоёр жэл үнгэрhэн хойно Арадай Комиссарнуудай Совет В. И. Ленинэй заабариин ёhoop шэнэ тогтоол абаа hэн. Энэнь юуб гэхэдэ Почто болон телеграфуудай Арадай Комиссариадай органуудай дэргэдэ хэблэл тарааха тусхай таhагууд эмхидхэгдэбэ. Энэ үеhөө эхилжэ хэблэл тарааха, тэрэниие зөөхэ хэрэг Почто болон телеграфуудай Арадай Комиссариадай уялгань болоо hэн. hүүлдэнь 1932 ондо Почто болон телеграфуудай Арадай Комиссариадай дэргэдэ «Союзпечать» гэжэ бэеэ дааhан hалбари эмхидхэгдэжэ, хото городой таhаг, нэгэдэмэл конторо, хэлхээ холбооной отделенинүүдые дамжуулан, хэблэл захюулдаг, худалдадаг болобо.

1963 ондо СССР-эй хэлхээ холбооной министрэй захиралтын ёhoop, районуудай хэлхээ холбооной узелнуудта байhан таhагууд «Союзпечатиин» областной таhагта мэдэлтэй, бэеэ дааhан, ажахын тоосооной агентствэнүүд болгогдоо hэн. Хэблэл тараалга, худалдалга энэ үеhөө хойшо урагшатайгаар, эмхитэйгээр ябажа эхилээ.

Совет засагай тогтоhoop 50 жэлэй туршада ямар ехэ хубилалтануудай болоhон тухай хүн бүхэн мэдэнэ. Хэблэл тараалга, худалдалгадашье нилээд ехэхэн хубилалта болоо. Советскэ Союзда хэблэгдэн гарадаг газетэ, журналнуудай тоо hүртэйгөөр ургаа. 1929 ондо гарадаг газетэ, журналнуудай тираж 12,5 миллион байгаа haa, 1968 ондо 240 миллион хэhэгhээ үлүү олоноор гарана. Нүгөө талаараа энэ юу харуулнаб гэхэдэ, Совет засагай түрүүшын жэлнүүдтэ эрдэм hургуулитай хүнүүдэй үсөөн байhыень гэршэлнэ. Гуша гаран онhoo Эхэ орон соогуурнай ябуулагдаhан соёлой хубисхалай hүүлээр эрдэм hургуулигүй хүн зоной тоо эли болоо үсөөрөө. Соёл культурын талаар хүнүүдэймнай ургаха тума ажаhуудалай эрилтэнүүд дээшэлнэ ха юм. Мүнөө газетэ, журнал гээшэ хүн зоной эрилтын таhаршагүй нэгэ хубинь болонхой.

Агууехэ Октябриин социалис революциин урда тээ Буряад орондо эрдэм hургуулитай хүн үгы шахуу бэлэй. Мүнөө харагты. hүүлэй арбан жэлэй туршада хэблэл тараалга гурба дахин дээшэлжэ, 1968 ондо уншагшадай абадаг хэблэлэй тираж 620 мянган хэhэг хүрэтэр дээшэлбэ. Манай республика дотор хэблэлэй ехээр тараагдадагые, худалдагдадагые юугээр гэршэлхэб гэхэдэ, нэгэ нимэ жэшээ дурдажа болоно. Республикын мянган хүнэй 926-дань хэблэл хүртэнэ. Тиихэдэ захилые хаража үзэхэдэ, 1000 хүнэй 790-ниинь газетэ, журнал абана.

Манай Буряадай «Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэд 50 жэлэйнтээ ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө ехэл оролдоо. Хэдэхэн тоо дурдахада болоно. «Союзпечатиин» областной таhаг хэблэл захюулха түсэбөө 100,5, худалдаха түсэбөө 114,6 процент дүүргэбэ. Олзо доходой түсэб 141,6 процент дүүргэгдээ. Районуудай олохон агентствэнүүд жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, түрүүшүүлэй тоодо оронхой. Баунтын (начальнигынь П. Б. Цыбикова), Загарайн (начальнигынь Ц. С. Жигжитов) агентствэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд үшөө ноябриин 1-дэ жэлэй түсэб дүүргэhэн тухайгаа элидхээ hэн. Мүнөө республикымнай хүн зоной дунда 1969 оной хэблэл тараалта «Айл бүхэндэ—газетэ, журнал!» гэhэн уряа доро ябажа байна. Ноябриин 10-най мэдээгээр, түбэй газетэ тараалга үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ 21 процентээр, түбэй журнал тараалга—23,2 процентээр, манай областной болон аймагай газетэнүүдые тараалга 18,1 процентээр ехэ болоhон байна.

Хэблэл тараалга ямар районуудта урагшатайгаар ябанаб? Захааминай (начальнигынь О. Ж. Дариева), Кабанскын (начальнигынь Л. Ф. Чернявский), Зэдын (начальнигынь Д. М. Ишигилова) агентствэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хэблэл тараалгые хэзээ хэзээнэйхиhээ эмхитэйгээр ябуулна. Тиихэдэ партийна, комсомолой болон бусад ниитын эмхинүүд хэблэл тарааха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Мүнөө ниитын 4 мянга гаран тараагшад республика доторнай хүдэлнэ. Эдэнэр завод, фабрика, колхоз, совхозуудай бригада, цех, участок бүхэндэ ошожо, газетэ, журнал захюулна. Энэнь хүн зоной дунда ойлгууламжын, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхадань КПСС-эй райкомуудта, партийна организацинуудта ехэхэн туhа нэмэри боложо үтэхэ байhаниинь дамжаггүй. Партиин гадаадын болон дотоодын политикые олонниитэдэ ойлгуулжа, хүн зониие коммунис ёhoop хүмүүжүүлгэдэ хэблэл тараалгын айхабтар ехэ удха шанартай байhаниинь эли.

«Союзпечатиин» хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэхэн зорилгонууд табяатай. Манай 600 гаран хүдэлмэрилэгшэд өөhэдынгөө даабари амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. «Мянган хүн бүхэнэй 820-ниинь газетэ, журнал абаг лэ!» гэhэн уряа доро тэдэнэр хүдэлнэ.

Хэблэл тараалгын болзор дүүрэхэ тээшээ дүтэлбэ. Энээхэн үлэhэн хэды хоногой туршада манай хүдэлмэрилэгшэд, олонниитын тараагшад, эдэбхитэд хэблэл тараалгые бүри дэлисэтэйгээр ябуулжа, агуу багша В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө дэлгэрhэн мүрысөөндэ амжалта туйлаха бэзэ гээд найдагдана.

В. САВИНОВ.
«Союзпечатиин» областной таhагай начальник.

Хүүгэдэй уран зохёол тухай hанамжанууд

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ХҮҮГЭДЭЙ hАНАhАНДА ХҮРЭМӨӨР

«Тайгада болоhон хүлгөөн» гэhэн шэнэхэн номые үхибүүд үрдилдэн уншана ёhотой. Энэ номые Дашн Доржиевич Дугаров эдир нүхэдтөө зорюулжа бэшэhэн байна.

Ном соо оройдоол табан богонихон рассказ багтаа. Зүгөөр рассказ бүхэниинь өөрын удха шанартай, онсо шэнжэтэй юм.

Үхибүүд гээшэмнай баhал өөhэдын абари зантай, маяг аашатай зон ха юм даа. Эдэнэр эдир бага наhандаа элдэб юумээр hонирходог, хараа, үзөөгүй юумэнүүдээ түргэн мэдэжэ абахые оролдодог, уншаhан, аха зонуудайнгаа хөөрэhэн үгэдэ аргагүй бэлээр этигэдэг, үнэншэдэг, түнгалаг hайхан сэдьхэлтэй үетэн шуу.

Тиимэhээ тэдэнэй үнэншэмөөр, hонирхомоор, этигэмээр зохёол бэшэхэ гээшэ ёhотоороол хүндэтэйшье, тэдыл шэнээн хүшэр ажал гэжэ тоологдодог байна. Хэрбээ эдир уншагшадаа бодото дээрэнь сэгнэнгүйгөөр, худал үнэнөөр хөөрэбэл, мэхэ гохоор хүрмэлдүүлhэн зохёолшье бэлэглэбэл, булагай уhандал сэлмэгхэн бодолыень балартуулха жэшээтэй ха юм. Тиигэхэгүйн тула хүүгэдэй зохёолшодой бэедээ хатуу эрилтэ хэхэнь, сээжэ зүрхэн сооhoo сэдьхэл оури буляама зохёолнуудые бэшэхэнь, өөрөөшье хүүгэдтэл адли арюухан сэдьхэлтэй байхань дамжаггүй.

«Тайгада болоhон хүлгөөн» гэhэн ном соо хүхюу зугаатай, hүбэлгэн ухаатай, гэнэн хонгорхоншье эдиршүүл дайралдаха юм. Номой түрүүшын рассказhaa hүүлшын рассказ хүрэтэр улаан утаhа татаhандал, үхибүүдые хүмүүжүүлгын темые үргэн дэлисэтэйгээр харуулхые оролдоо байна. Эдир геройнуудни «бидэ хидаа шэнэ үеын шэнэ үетэн гээшэбди» гэжэ ойлгоhой даа гэhэн эрмэлзэл зохёолшо урдаа табижа, тэрэнээ дүүргэжэ шадаhаниинь hайшаалтай.

Бидэ мүнөө рассказ бүхэн тухайнь удха түгэлдэр хөөрэжэ, hанамжа бодолоо хэлэхэ аргагүй тула, зохёолой юрэнхы удха шанар дээрэ иигэжэ дурсаад, саашань «Ленинэй портрет» гэhэн рассказ дээрэнь бага зэргэ тогтохо hаналтайбди.

Рассказ соо буряад нютагуудта Совет засагай тогтожо байhан үе саг харуулагдана. Гол геройнь үгытэй буряад бүлын арбан гурбатайхан Бата-Далай. Тэрэ Шара Шойдонов баянай хони адуулха зуураа, Шэтын гимназида hурадаг Нима хүбүүндэнь эрдэм заалгахые ехэтэ оролдохо юм.

Хэнэйшье мэдэhээр, тэрэ үедэмнай үгытэй зоной үхибүүдэй эрдэм бэлигтэ hypaxa гээшэ зүүдэндэл бүтэшэгүй hэмнай даа. Тиимэhээ Бата-Далайншье үзэг бэшэгтэ hypaxa гэhэн hэдэлгэ хооhон хэрэг байба. Юуб гэхэдэ, бүхэли жэл соо оройдоол арбаад үзэг танидаг болохо гээшэ, мүнөө hанаад үзэхэдэ, энеэдэтэй бэшэ аал? Зүгөөр энэ Бата-Далайн гэм бэшэ байгаа. Харин эрдэмдэ hургадаг «багшань» Нима гэдэг дээрэлхүү зантай баянай хүбүүн ха юм.

Уран зохёолшо эдэ хоёр хүбүүдэй хоорондохи харилсаа шадамар бэрхээр харуулаа. Бата-Далай Нимада нэгэ үзэг заалгахын тула үйлын хара зоболон гаталжа гараха болоно. Арба дахин няhалуулхи, хэдэн боошихо уhа зөөхэ гэхэ мэтэ. Тиибэшье Бата-Далай сохюулан барин арай гэжэ заалгаhан арбаад үгэнүүдээ бэрхээр сээжэлдэжэ абана. Зүгөөр Нимын заahaap заажархёо hаань, хүбүүхэн түргэн лэ үзэг бэшэг таниха болохо hэн, харин баянай хүбүүн бүхэли зун соо гурбан үзэг заажа үгөөд:

— Хойто зун ерэхэдээ шамда үшөө хэдэн үзэгүүдые заажа үгэхэб. Тэнэг амитан бэшэ hаашни, гурбан жэл соо hургаад хаяхаб, —гэжэ Бата-Далайда бардамаар хэлээд, hургуулидаа тонилшохо юм. Теэд Бата-Далай Нимын hанагшаар тиимэшье тэнэг бэшэ, харин hүбэлгэн ухаатай, оролдосотой бэрхэ хүбүүн байба.

Баянай хүбүүн Нима үгытэй айлай Бата-Далай хоёр тэрэ үеынгөө орёо хүлгөөтэй байдалые хүүгэн ухаагаараа бэе дээрээ мэдэржэ, хоорондоошье хандалсахадаа, хэмнай хэн гээшэб гэжэ мартанагүй. hанаад үзэгты, Нима Бата-Далайда юун гэжэ хэлээ hэм?

— Зай, ши хадаа үгытэй ангиин түлөөлэгшэ—хүдөөгэй пролетар гээшэши! Би баян хүнэй хүбүүн хадаа буржуази ангиин түлөөлэгшэ гээшэб,—гээ hэмнай.

Энэ хөөрэлдөөнhөө хойшо Бата-Далай Нимые Николай Шарлаевич Шойдонов гэжэ ёhолоод, багшань hэн тула бурхандал hүгэдэжэ, өөгүй үгыень дуулгажа ябаха уялгатай болоно. Энэ мэтээр Бата-Далай үзэг бэшэгтэ hурахын түлөө бэеэ доромжолуулха, сохюулха эрхэ Нимада үгэнэ.

Зохёолшо Д. Дугаров Шара Шойдонов баянай образ баhашье уран бэрхээр зураглажа шадаа.

Шара Шойдонов буряадай Хамелеон гэхэдэ ехэ таарамаар, юуб гэхэдэ, нютагуудаар Совет засагай тогтоогүй үедэ арад зондо шэрүүнээр хандадаг, хараадаг, доромжолдог байгаа.

Хаанта засаг унажа, Совет засаг тогтохонь гэжэ дуулахадаа, хахархай хүдэhэн дэгэлээ үмдөөд, үгытэйшүүлээр адлихан ажал хэсэгээн ябаха юм. Хүн зонтойшье нилтагашалдахые оролдоно. Харин ойро зуура дахяад сагаантанай нютагтань ерэхэдэ, мүнөөхил шэрүүн Шойдонов болоно.

Зүгөөр уданшьегүй нютаг нютагуудта Совет засаг тогтожо, Бата-Далай hургуулида hуража, эрдэм бэлиг шудалха талаан жаргалтай ушарна. hургуулида hypaxa соогоо агуу багша Владимир Ильич Ленинэй аша туhаар иимэ жаргалтай болообди гэжэ ойлгоходоо, Бата-Далай абынгаа асарhан портрет аргагүй үнэтэй сэнтэйдэ тооложо, хойто ханадаа үлгэнэ.

Зүгөөр нэгэтэ баhа нютагтань сагаантан бии боложо, нютагайнь эрэшүүл, тэрэ тоодо Бата-Далайн эсэгэ, ой гаранад. Тиихэдээ абань Ленинэй портрет гэртээ орхёод ябашана. Тэрэниие Бата-Далай хүбүүхэн эсэгэдээ абаашажа үгэхэ гэжэ гараад ябатараа, сагаан, бандидуудта бүдүүлжэ унана. Шуhаа гоожиилан эрье рии мухарижа ябахадаа:

— Нохойнууд, амиды байгаа сагтамни энэ портредые намhaa абахагүйт!—гэжэ шэбэнээд, мэдээ табижархина.

Энээгээр «Ленинэй портрет» гэhэн рассказ дүүрэнэ. Энэ рассказые хүүгэд бүхэн өөрынхеэрээ ойлгожо, мэдэржэ, hонирхожо уншаха байха.

Буряадаймнай хүүгэдэй литература иимэшүү, илангаяа прозоор бэшэгдэhэн, hайн номуудаар олошоржо байг лэ.

Д. ДЫЛГЫРОВ.

ОРОЛДОЛГЫН ҮРЭ

...лициин таhаг соо хүл...гагар бэетэй, үндэр са...отоциклhаа буужа бай...залуу хүбүүе хажуудаа...

...най мүнөөхи hүйдхэл...ан-Үдэhөө барижа асар...-гээд, хамар дороо хир...тай дежурна милицие... ерэгшын гар барижа...

...хоёрые харууhандаа ...гэ хэды болоод дууда...хаб, — гээд таhалга ...бо.

...хаеэ ерэhыем мэдэхэ...

...алгэ хэтэрни нэгэ ба...ты, — гэбэ. Хүхэбтэр ...нээ хүдэр бэе дээ...рээд:

...гуур ябажа хөөрэлдэ... болохо бэшэ гү,—гэбэ. ...н элшэтэ наран нюдэ ...ар тэрэ уудам сэнхи...рна.

...бүдүүлhэн жэбхүүнээ ... гээшэ гүт? — гэжэ ...

..., — гээд жэбхүүнэйн... гараараа эльбээд аба...

... тушаань хэдэн шаба ...бүбашье, сүмэлжэ ша...

— Бидэнэйш хүдэлмэри үдэр бүхэндэ аюул соогуур үргэлжэлдэг ха юм даа, — гэжэ милициин лейтенант үгэеэ үргэлжэлүүлбэ.

— Манайш хүдэлмэри иимэ юумэл даа. Би милициин этигэмжэтэн болохынгоо урда тээ комсомолой райкомой инструкторааршье, соёлой байшангые даагшааршье, колхоздо бригадирааршье, hүүлдэ сельскэ Соведэй түрүүлэгшээршье хүдэлөөб. Теэд сэхыень хэлэхэдэ, милиционер боло гэхэдэнь, түрүүшээр айдhатай шэнги байгаа бэлэй. Тиигэбэшье партиингаа даабари дүүргэнгүй байхын аргагүй. Уданшьегүй энэ хүдэлмэридөө дуратай болоо hэм. Зоной аюулгүйе сахиха ёhoто мэргэжэл олооб гэжэ ойлгоходоо, милициин тусхай hургуулида hуража дүүргээб. Үгы даа, мүнөө энэ мэргэжэлээ юугээршье агсахагүйб. Хүнэй хуби заяанай эрьесэ hонин лэ байдаг, — гэхэтээ хамта багжагар томо гараараа мотоциклайнгаа hандай альгадаад абаба.

Тиигээд Виктор Белых Петр Какаурин хоёр тухай хөөрэбэ. Тэдэнэр шал шабар болотороо архи уугаад, город шадараар ябахаа ерэhэн, басагадай хамтын байра руу орохые hэдэhэн байгаа. Хамаг сонхынь шэл хяа сохёод, үүдыень эмдээд, совхозой отделениие эрхилэгшын милицидэ дуулгаха hэхэдэнь: алахабди!—гэжэ занаа.

— Юрэдөө, аашалхыса аашалжархёод, Улаан-Үдэ тэрьелжэ ошоhон, улаан нюураараа балшыса баригдахадаа, «намайе юундэ тушааха гээбта» гэлдэбэ. Эдэш hэнгэргүйл хүнүүд даа. Иимэшүүлые hургаагүйдэ бүтэхэгүй, —гээд, нүхэр Цыденов нюдаеэ уйтаруулан татаад, холо руу шэртэн хараба.

Иимэ үнэн, халуун зүрхэтэй, эрэлхэг зоримгой хүбүүд, басагад лэ коммунизмын хяра өөдэ эрмэлзэhэн совет зоной энхэ түбшэн байдал хёрхо наринаар сахина ха юм.

Баhа нэгэ иимэ ушар hанагдаба. Загарайн аймагай Ацагадай үхибүүдэй hургуулида байhан хоёр радиоприемник үгы болошоhон юм. Хулгайшанай халуун мүртэ орохо тиимэшье бэлэн бэшэ байгаа. Хоёр үдэр тухаашаржа, гурбадахи үдэртөөл хулгайшанай hэжэгтэй мүртэнь орожо эхилээ бэлэй. Чебунинайда Улаан-Үдэhөө айлшаар ерэhэн Виктор Пинин гэгшэ hургуулиин газаагуур ходо эрьелдээ hэн гэжэ дуулдаба. Чебунинай хүбүүн Михаилтай хөөрэлдэхэдэнь, үг-маг гээд мүртэй юумэ хэлэжэ үгэбэгүй. Михаилай зан абариин хубилаад орхиhые дуршэлтэй милициин лейтенант алдаагүй. Залуу хүбүүнэй зүрхэнэйнь түлхюур олохо хэрэгтэй. Энэнь ехэ орёо хэрэг. hүүлэй hүүлдэ Михаил Виктортэй сүг хайшан гэжэ хулгай хэhэн тухайдаа хэлэжэ үгэхэ баатай болоhон юм. Зуун ная наян түхэригэй хоёр шэнэхэн радиоприёмник худалдагдажа үрдигдөөгүй байба.

Иван Дашинимаевич Цыденов эрхим ажалайнгаа түлөө «Милициин отличнигай» значогоор, хэдэн удаа Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан. Үшөө амжалтатайгаар хүдэлхэ байhандань hэжэг түрөөгүй.

Ц. ХАМАЕВ.

Улаан-Үдын локомотив-заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд болон алба хаагшад Ленинград, Москвагайхидай үүсхэл дэмжэн, табан жэлэйнгээ түсэб болзорhoo урид, Агууехэ Октябриин 53 жэлэй ой болотор дүүргэхэ социалис уялга абанхай. Вагоной мөөр хэдэг цехэй слесарь, коммунис ажалай ударник Василий Павлович Степанец халаан бүриингөө даабари ходол үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Степанец заhабарлагдаhан ролигуудые шалгажа байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

ХYНДЭТЭЙ НАЙМААШАН

Вера Молоновна Бурхиновае Баргажан тосхонойхид бултадаа шахуу hайн мэдэхэ. Ушарынь гэхэдэ, энэ нухэрнай номой магазинда аяар хори гаран жэл хүдэлхэдөө, худалдан абагшадайнгаа дунда нилээдгүй хүндэтэй болонхой.

Вера Бурхинова эд хэрэглэгшэдэй эрилтые хангахын тула хэдэдөө оролдожо, шэнэ hонин номуудай захил үргэнөөр тараадаг. Тэрэнhээ гадна малшад, хонишодой холын отара, гүүртэнүүдээр ябахадаа, хонишодто, hаалишадта туhатай номуудые тусгаарлан согсолоод худалдадаг байха юм.

hаяшаг энэ нүхэрнай «Совет худалдаа наймаанай отличник» гэhэн тэмдэгээр шагнагдажа, «Коммунис ажалай ударнигай» хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө. Мүн дүй дүршэлөө халан абалсахаяа Свердловск хото ошоод ерэhэн бэлэй.

А. ШУЛУНОВ.

Зураг дээрэ: номой магазинии даагша В. М. Бурхинова.

Авторай фото.

СПОРТЫН hОНИН

ШАТАРШАДАЙМНАЙ АМЖАЛТА

hаяшаг Улаан-Үдын түмэр замай техникумэй зал соо совет шатарай hургуулиин үндэhэ hуури табигша М. И. Чигоринной дурасхаалай кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн Россин Федерациин шатаршадай командануудай дунда үнгэргэгдөө. Энэ мүрысөөндэ Красноярска хизаарай, Шэтын областиин болон Буряадай, Яхадай АССР-эй шатаршадай команданууд хабаадалсахаар хараалагдаhан юм. Теэд манай хүршэнэр болохо Шэтын областиин, Яхадай АССР-эй шатаршад энэ мүрысөөндэ хабаадалсахаяа арсаhан байна. Тиигэжэ манай шатаршад Красноярска хизаарай шатаршадтай уулзажа тулалдаа.

Гадна энэ уулзалгануудта команда бүхэнhөө таба-табан эрэшүүл, хошоод эхэнэр болон эдиршүүл, басагад хабаадалсахаар шэлэгдэhэн байна. Гэбэшье манай республикын нэрэ хүндые бэрхэ шатаршад, мастерта кандидадууд Иванов, Власов, Мункоев, Залкинд, Самарин, Пинягин болон нэгэдэхи разрядтайшуул Игумнова, Гармаева, Маншеев, Бережкова гэгшэд хамгаалан тулалдаа. Мүрысөөн хоёр уулзалгаар үнгэржэ, харагшадай анхарал ехэтэ татаа.

Красноярска хизаарай шатаршад Зүүн Сибириин шатаршадай дунда эгээл бэрхэшүүл гэжэ суурхадаг юм. Тэдэнэрэймнай дунда спортын мастер Шилов уулзалгынгаа түрүүшын туры нээжэ, бэлиг шадабаряа харуулhан байна.

Энэ мүрысөөнэй түрүүшын үдэр Залкинд Землянскитай наадахадаа, шахардуу шанга байдалда орожо, түргэнөөр шүүгдэшоо. Манай командын бэрхэ шатаршан Иванов спортын мастер Шиловтэ сагаанаар наадахадаа, абаhаар булюу hайн байдалтай болобошье, алдуу гаргажа, айлшандаа илагдаба. Мастерта кандидат Власов үсэд шангаар тулалдаhанайнгаа hүүлээр Осачугта ахигдаа. Харин Мункоев, Пинягин, Игумнова, Гармаева гэгшэд уулзалгаяа тэнсэлгээр дүүргээ. Энэ үдэрэй тулалдаанда илажа гараhан Маншеев Бережкова хоёрой командадаа эгээл үнэтэ хоёр-хоёр очко асарбашье hаань, 5:4 тоотойгоор айлшад шүүhэн байна. Тиигэжэ манай шатаршад түрүүшын үдэрэй тулалдаанда hанаhанда хүрэмөөр наадаагүй.

Гэбэшье түрүүшын турта шүүгдэhэн манай шатаршад зоригоо мохоогүй. Хоёрдохи үдэрэйнгөө уулзалгада эдэбхитэйгээр, бүхы хүсэеэ гарган наадахадаа, манай шатаршад гайхамшагта илалта туйлаа. Тиигэжэ нааданайнгаа хоёрдохи үдэр бэрхэ шатаршан Оля Бережкова өөрынгөө командада түрүүшын очко бэшүүлжэ, илалтын эхи табяа. hүүлээрнь шатаршад Игумнова, Пинягин, Маншеев, Гармаева, Власов гэгшэд удаа дараалан айлшадаа шүүгээ. Харин шатаршад Мункоев Тихонький хоёр үсэд шангаар тулалдабашье, наадаяа тэнсэлгээр дүүргэhэн байна. Тиигэжэ хоёрдохи уулзалгадаа Буряадаймнай шатаршад 6,5:2,5 тоотойгоор айлшадаа шүүжэ эрхимлээ.

Хоёр үдэрэй уулзалгын hүүлээр хамта дээрээ 10,5 очкотой болоhон манай шатаршад Красноярска хизаарайхидые илажа, дурасхаалта кубок абахын түлөө 1969 ондо үнгэргэгдэхэ хахад финальна мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэтэй болобо.

В. МАМИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) Буряадаймнай эрхим шатаршан, мастерта кандидат З. А. Иванов Красноярска хизаарай шатаршан, спортын мастер Ю. С. Шиловтэй наадажа байна.

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

НЭГЭ АУЛАЙ алдар суутай хүнүүд

Совет Кавказда оршодог Адыгейн автономито областиин Адамий гэжэ заахан аул дүршэлтэ механизаторнуудаараа, эрхим багшанараараа, хүдөө ажахын бэрхэ мэргэжэлтэдээрээ мэдээжэ болонхой. Энэ аул, тэрэнэй арад зон гайхамшаг түүхэтэй юм. Эндэ адыгей арадай түрүүшын революционерка Гошевнай Шовгенова түрэhэн, граждан дайнай суута баатар Иван Кочубейн отрядай олонхи сэрэгшэд эндэhээ гараhан.

Адамий мүн эрдэмтэдээрээ суурханхай. Түүхын эрдэмэй кандидат, «Адыгейн угалзанууд» гэhэн ехэ зохёолой автор Минкутас Азаматова эндэ үдэhэн байха. Тэрэнэй ном Совет ороной: хилын саанахи элитэ эрдэмтэд, уран ... шадай зүгhөө үндэр ... хүртэhэн байдаг. hаяхан ... Азаматова адыгей (черкес) ... хүндын зүйлнүүд тухай ... той шэнэ ном бэшэжэ ...

Адыгейн багшанарай ... дай ректор, философиин ... кандидат, доцент Александ... ков мүн лэ Адамий нютаг... дицинын эрдэмэй канд... Хатажук Помлешков, Шам... боков, техникын эрдэмэй ... дууд Каплан Баснисем, А... Каплан энэл нютагай юм. ... лэн Нина Набокова, Л... Пыленкова-Даурова, Мина ... пацева, Джантыг Тамбие... рет Дауров гэгшэд эрдэм... рэ зэргэтэй. Энэ тосхон... жэhэн Назиримба Цеев ... физикэ шэнжэлэлсэнэ.

КИРИМИЗЕ ЖА...
(АП...)

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО
ХИЛЫН ЦААНАhАА

Эквадорой таряашадай съезд

ГУАЯКИЛЬ. (ТАСС). Эквадорой эрье шадарай хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй II съезд эндэ боложе байнхай. Демократическа шэнжэтэй аграрна шэнэдхэлгын түлөө, бүхы оронной таряашадай хоорондохи нэгэдэл түйлахын түлөө тэмсэхээр шиидэнги байhан тухайгаа съездэ хабаадагшад мэдүүлээ. Арадай буhалгаануудые дарахые эрмэлзэдэг газар ехээр эзэмдэгшэдэй ехээр хашадаг, хабшадаг байhые тэдэнэр буруушаагаа.

Хаалтада hуужа байhан таряашадые сүлөөлхын түлөө тэмсэжэ байhан ажалша таряашадые улам ехээр дэмжэхэ эрилтэ хэhэн резолюци баталан абтаа.

Гуаяс, Лос-Риос, Эль-Оро ба Канар провинцинуудhаа ерэhэн 109 шахуу делегадуудаар түлөөлэгдэhэн съезд вьетнам арадта талархаха кампаниие шангадхаха гэhэн шиидхэбэри баталан абаа.

Израилиин сэрэгүүдэй харата ябуулганууд

ЛОНДОН. (ТАСС). Араб гүрэнүүдэй хилэ дээрэхи оршон байдалые Израиль шахардуу шанга болгоhоор. Рейтер агентствын корреспондентын Амманhаа дамжуулhанай ёhоор, Израилиин ба Иорданиин сэрэгүүдэй хоорондо ноябриин 18-да дүрбэн часай турша соо буудалдаан болоо. Аль-Адаси гэжэ hууринда (Иордан мүрэнэй нугын хойто талын хуби) байhан Иорданиин сэрэгүүд руу израилиинхид буудаа гэжэ Иорданиин сэрэгэй командованиин тусхай түлөөлэгшэ мэдээсээ.

„БАhА НЭГЭ ИЛАЛТА"

«ЗОНД-6» СТАНЦИИН БУУhАН ТУХАЙ ХАРИИН ХЭБЛЭЛ ИИГЭЖЭ БЭШЭНЭ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Зонд-6» гэжэ автомат станциин буухан тухай дэлгэрэнгыгээр тайлбарилхадаа, энээниие Советскэ Союзай замбуулинай дайда руу хэмэл одонуудые табилгаар туйлаhан шэнэ ехэ амжалта гэжэ Америкын информационно агентствэнүүд тоолоно. «Зонд-6» станциин газар дээрэ амжалтатайгаар бусажа ерэлгэ совет космонавтикын «баhа нэгэ илалта» болоно гэжэ ЮПИ агентство бэшэнэ. Советскэ Союз недели урда тээхэнэ, ноябриин 16-най суббото до «Протон-4» гэжэ замбуулинай эгээн лэ томо арбан долоон тонны автомат станциие Газарые тойрон дабшаха замда гаргаа гэжэ агентство hануулна. «Зонд-6» станциин түүхэтэ ниидэлгые дабтаhан ябадал hарые тойрон хүнэй ниидэхэ аяншалгадахи угаа ехэ алхам болоно.

Холбоото Штадууд hарые тойрон ниидэхэ замбуулинай онгосые үшөө эльгээхэ ёhотой болоно гэжэ агентство тэмдэглэнэ.

ЛОНДОН. (ТАСС). «Зонд-6» станциин ниидэлгэ «Зонд-5» станциин ниидэлгын hүүлээр урагшаа хэгдэhэн шухала алхам болоно гэжэ эрдэм наукын асуудалай талаар Пресс Ассошиэйтин агентствын шэнжэлэгшэ замбуулинай шэнэ автомат станциин Советскэ Союзай газар дээрэ амжалтатайгаар буухан тухай шэнжэлэлгэ соогоо мэдүүлнэ. «Зонд-6» станциин СССР-эй газар дээрэ буухан баримта газар дээрэ буулгын бүри нарин техникын хэрэглэгдэhые гэршэлжэ үгэнэ гэжэ шэнжэлэгшэ тэмдэглэнэ.

Совет автомат станциин амжалтатайгаар буухан тухай ТАНЮГ агентствын мэдээсэл соо иигэжэ заагдана: «Зонд-6» гэжэ автомат станциин ниидэлгын эгээн лэ шухала үрэ дүн хадаа планетэнүүдэй хоорондохи тусхайта замуудаар ниидэhэнэйнгээ hүүлээр газар дээрэ hөөргөө бусажа ерэлгые бодото хэрэг дээрэ амжалтатайгаар бэелүүлгэ ба саашанхи хараа зам болоно.

Итальян правительство тушаалhаа бууба

РИМ. (ТАСС). Дж. Леоне гэгшын правительство тушаалhаа бууба. Италиин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Дж. Леоне республикын президент Дж. Сарагадта ноябриин 19-дэ орожо, өөрынгөө кабинедэй тушаалhаа буухан тухай мэдүүлээ. Дж. Сарагат энэ асуудалые өөрөө бодомжолон шиидхэхэб гэжэ хэлээд, Дж. Леоне болон правительствын бусад гэшүүдые өөhэдынгөө үдэр бүриин ажал хүдэлмэри дүүргэжэ байхыень гуйгаа гэжэ президентын канцеляриин хэблэлэй албан мэдээсэ.

hургуулинууд хаагдана

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Огайо штадай гурбан районой 28 мянган американ үхибүүд hургуулида орохо аргагүй болонхой. Юуб гэхэдэ, багшанарай салин түлэхэ, hургуулиин байшангуудай гаргашые хангаха мүнгэ зөөри штадай засагаархидта үгы байшоо.

Штадай бусад дүрбэн районой hургуулинуудта хэшээл болюулагдахаар хүлеэгдэнэ. Тэрээнhээ уламжалан, үшөө хэдэн арбаад мянган американ үхибүүд hургуулида орохо аргагүй болохо байна бшуу.

Грециин сэрэгэй булэгэй зоргоной ааша

АФИНА. (ТАСС). Афинадахи сэрэгэй онсо трибунал 30 наhатай грек солдадые саазалан алаха гэжэ шиидхээ. Энэ жэлэй августда Грециин премьер-министр Пападопулосые хорлолгые эмхидхэлсээ гэжэ тэрэ гэмнэгдэhэн байна.

Уэльсдэ хүдэлмэригүйшүүл олон болоно

ЛОНДОН. (ТАСС). Уэльсдэ ажалгүй эрэшүүлэй тоо hүүлшын дүрбэн жэлэй турша соо лейборис правительствын засагаа барижа байhанай hүүлээр 45 мянган хүнөөр үсөөрөө гэжэ Уэльсын национальна партиин түрүүлэгшын орлогшо Филип Уильямс Флинтдэ болоhон съезд дээрэ мэдүүлээ. Уэльсын 30 мянган хүн зон хүдэлмэри бэдэржэ, түрэл газар нютагуудhаа гаража ошохо баатай болоо. Правительствын зүгhөө Уэльсдэ зорюута анхарал багаар табигдадаг дээрэhээ нимэ ушар тохёолдоно.

Хүдэлмэригүйшүүлэй бүхы хүдэлмэриин хүсэнэй 9 процентнь болодог районуудта нүүрhэнэй шахтанууд урда мэтэ хаалтатай зангаараа, удахагүй металлургическа заводууд хаагдажа магад гэжэ Ф. Уильямс хэлэhэн байна.

Шэнэ харата ааша гаргаhаар

ЛОНДОН. (ТАСС). Өөрынгөө хүршэ араб гүрэнүүдтэ эсэргүү харата ааша израиль сэрэгэйхид саашадаа гаргажа, буудалдаанай зогсоогдоhон хилэ дээрэхи оршон байдалые бүри шахардуу болгоно.

Иордан мүрэнэй нугын хойто талада байhан иордан сэрэгүүдые Израилиин сэрэгүүд ноябриин 17-ной үглөөгүүр дахин буудаа гэжэ Иорданиин сэрэгэй түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Иорданиин хүсэнүүд урдаhаань буудажа харюусаа. Буудалдаан 25 минутын турша соо үргэлжэлhэн байна. Сэрэгэй түлөөлэгшын мэдүүлhэнэй ёhоор, Иорданиин тала хохидолдо ороогүй.

ФРГ-дэ шэнэ милитарис организаци бии болобо

БОНН. (ТАСС). Баруун Германида байгуулагдаhан олон тоото милитарис организацинуудта баhа нэгэн нэмэбэ. «Штутгартер цайтунг» гэжэ газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, жэнхэни алба хэжэ байhан офицернүүдые, мүн резервистнүүдые нэгэдүүлдэг «офицернүүдэй республиканска холбоон» Гейдельбергдэ байгуулагдаа. Бундесверэй сэрэгэй-стратегиин hургаал зохёолгодо өөрынгөө туhа нэмэри оруулхаа, Баруун Германиин армиин офицернүүдэй дунда идхалгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха hанаашалга шэнэ организаци гаргадаг.

Шэнэ түхэлэй нацистнуудай ябуулгануудта эсэс табиха

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Болгариhаа Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ ООН-ой генеральна секретарьта бэшэг эльгээгээ. Баруун Германида нацизмын hэргэхэ аюулда ехэ анхарал хандуулhан ГДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Отто Винцерэй мэдүүлгые тусхай документ болгон ООН-ой гэшүүн гүрэнүүдэй дунда тараахые энэ бэшэг соогоо гуйhан байна.

«Нацизм ба расова илгаа гаргалгада эсэргүүгээр абтаха ёhотой хэмжээнүүд» тухай асуудалай ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIII сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаhан тухай заахалаа, нимэ шухала асуудалай ООН-ой Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ табигдаха болоhые ГДР-эй правительство hайшаана гэжэ Отто Винцер тэмдэглэнэ.

«Нацизмые ямаршье аргаар hэргээлгэ эб найрамдалда дуратай хүн түрэлтэндэ үhэрилтэ болоно» гэжэ энээнтэй дашарамдуулан О. Винцер онсолон тэмдэглэhэн байна.

Угаа аюултай боложе байhан ФРГ-дэхи нацис ба милитарис хүсэнүүдэй ябуулганудта ГДР-эй арад ба правительство, бусад хэдэн гүрэнүүдэй олониитэ ба правительстванууд ехээр hанаагаа зобонгёор ажаглан хаража байна гэжэ мэдүүлгэ соо заагдана.

Польшын Арадай Республикада, Совет Социалис Республикануудай Союзда, Чехословакиин Социалис Республикада газар уhанай талаар элитэ эрилтэнүүд НДП-гэй үhөө нэхэхэ эрмэлзэлгэтэй программа соо сэхээр табигданхай гэжэ О. Винцер заахан байна.

Газар уhанай ба эзэмдэлгын талаар НДП-гэй хэдэг эрилтэнүүд Баруун Германиин Федеративна Республикын зонхилхы этэгээдүүдэй политическэ программа соо тусхайтаар дэмжэгдэhэн, зүбтүүлэгдэhэн байна гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдалда угаа ехэ түбэгтэй хойшолон ушаруулжа болохоор нимэ хүгжэлтэдэ эсэс табихын тула үрэ ехэтэй хэмжээнүүдые абаха шухала гэжэ ГДР-эй правительство ба арад тоолоно гэжэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнхэй.

Харша шэнжэтэй ябуулга

БЕЛГРАД. (ТАСС). Шэнэ hонинной хэблэлэй агентствын Югославида сербо-хорват хэлэн дээрэ хэблэн гаргадаг советскэ «Соведүүдэй газар» гэжэ журнал хэблэлгые ба тараалгые югослав организацинууд болюулаа. Энэ журнал Советскэ Союзай ажабайдалые харуулдаг, совет ба югослав арадуудай хоорондохи хани барисаа болон үгэеэ ойлголсолгые саашадань бэхижүүлхэ зорилго өөрынгөө үмэнэ табидаг байhан юм.

Югославиин зарим эмхи зургаануудай хэhэн эдэ харша ябуулгануудhаа уламжалан, Белградай сүлөөлэгдэhөөр 24 жэлэй ойдо, Агуу Ехэ Октябриин социалис революциин 51-дэхи жэлэй ойдо зорюулагдаhан энэ журналай ээлжээтэ номернууд хэблэгдээгүй, захигшадтань эльгээгдээгүй, газетэ наймаалдаг киоскнуудта оруулагдаагүй.

Грециин журналистые сүүдлэлгэ

АФИНА. (ТАСС). Грециин мэдээжэ журналист Г. Берцосые Афинын сэрэгэй онсо трибуналаар сүүдлэлгэ ноябриин 18-да эхилээ. 1963 ондо Центрэй союзай байгуулhан правительствэдэ премьер-министрэй дэргэдэхи министерствын пропаганда ба агитациин асуудалнуудай талаар советнигээр тэрэ томилогдоод, энэ тушаалые хэдэн hарын турша соо дааhан байгаа.

Грециин хархис хүсэнүүдэй доогуур хэдэг ябуулгануудые элиршэлэлгэдэ Берцос элитэ үүргэ дүүргэhэн байха юм. Тусхайлбал, зүүнэй үзэл баримталдаг депутат Ламбракисые алаха зорилгоор шэнэ түхэлэй фашистнуудай хэжэ байhан үгэсэлгые элиршэлэлгэдэ тэрэ туhалhан байгаа. Караманлисай урдын засаг түрын коммунизмда эсэргүүгээр хэдэг ябуулгада хамаатай хэдэн нюуса шэнжэтэй документнүүдые өөрынгөө тушаал хэрэглэн, 1963—1964 онуудта үгы хэhэн байгаа гэhэн хэбэртэйгээр мүнөө Берцос гэмнэгдэнэ.

ПРАВДА БУРЯТИ... МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕР...

Нэгэдэхи хуудаhанда: ... нишонбы. Энэ мэргэжэлээр... горхоноб» гэhэн статья. Р... ликын луговодууд болон ... раторнуудай зүблөөндэ ха... шадай социалис уялгануу... ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: ... хүсэеэ зүбөөр хэрэглэхэ» ... В. Занданова статья. ... орон доторнай» гэhэн гарша... ТАСС-ай материалнууд. ... нютагай hонин.

Гурбадахи хуудаhанда: ... лэй организуудай 50 жэлэй ... рюулагдаhан В. Савиновай ... ВЦСПС-эй пленум. Хилын ... hаа мэдээсэл.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: ... цида ерэhэн шүлэгүүдэй ... лэл. Нютаг нютагай hонин... холнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА...

18.00 часhаа—Хүүгэдтэ зор... hан мультфильм. 18.15 — «Д... түрэhэн ой»—РСФСР-эй гав... тист А. Арсалановай түрэhөө... лэй ойдо. 19.00 часhаа—«Холо... hонин». 19 час 20 минутаhаа... бан капитан» гэhэн киноочер... hөө «Бүгэдэндэ—политическэ... гэhэн дамжуулга. 20.00 часhа... дөөгэй толон» гэhэн теле... журнал. 20 час 40 минутаhаа... ниш хүдэлмэриин газар» гэhэ... очерк. 20 час 50 минутаhаа... зия» гэhэн телевизионно ж... час 25 минутаhаа—«Улгбэг... гэhэн уран hайханай фильм.

САГАА... УЛАРИ...

Улаан-Үдын авиаметеста... мэдээсэhэнэй ёhоор, мүнөөд... публика доторнай үүлэтэй... ха, зарим газарта багахан... бударха. Баруун тээhээ ... наар hалхилха. Хойто аймаг... 12—17, бэшэ нютагуудта ... Улаан-Үдэдэ 7—9 градус ... байхаар хүлеэгдэнэ.

Ноябриин 22—23-най үдэр... республика дотор үүлэтэй... ха, Байгал шадарай боло... аймагуудта саhан орохо... аймагуудта 17—22, бэшэ... гуудта 10—15 градус хүйт... хаар багсаагдана.

Редакторай орлогш...
М. Н. НИМ...

Япондо бүтээгдэhэн, дэлхэй дээрэхи эгээн лэ томо танкер уhанда табигдаба. Энэнь 347 метр утатай, 53,3 метр үргэнтэй. Танкерта «Юниверс айрланд» гэжэ нэрэ олгогдоhон байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ПАКИСТАН. «Станкоимпорт» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлэй продукциин тусхай выставкэ ороной тон томо город—Карачида нээгдээ. Зураг дээрэ: выставкын таhагуудай нэгэн соо.

ТАСС-ай фотохронико.

Манай адрес, телефонууд

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-5... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—66-7... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности... строительства—61-35, советского строительства и быта—69-5... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, и... формации—34-05, общественная приёмная—56-62, машин... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР.

Н-03800. Зак. № 1161.